PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 322 ANTRADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 18, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

AGRESORIAI ROOSEVELTO PASIULYMUS ATMETA

Anglija, Francija, Sovietų Sąjunga ir Kitos Šalys Roosevelto Kalba Patenkintos

Prezidentas Rooseveltas, kurio kablegrama Hitleriui ir Musoliniui diskusuojama po visą pasaulį.

Pereitą šeštadienį Suvienytų Valstijų prezidentas Rooseveltas pasiuntė kablegramas Hitleriui ir Musoliniui prašydamas, kad jie garantuotų, jog jie daugiau pasaulio taikos nedrums.

"Jūs, aš esu tikras," pareiškė Rooseveltas, "gerai žinote, jog šiandien šimtai milijonų žmonių kenčia didelę baimę del karo pavojaus."

Jis išvardino 31 valstybę ir prašė, kad jie garantuotų, jog jie jų nelies mažiausia per 10 metų. Rooseveltas paminėjo šias valstybes:

"Finlandiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Švediją, Norvegiją, Daniją, Holandiją, Belgiją Angliją, Airiją, Franciją, Portugaliją, Ispaniją, Šveicariją, Liechtensteiną, Luxemburgą, Lenkiją, Hungariją, Rumuniją, Jugoslaviją, Rusiją, Bulgariją Graikiją, Turkiją, Iraką, Arabiją, Siriją, Palestiną, Egiptą ir Iraną.

Jei diktatoriai turį ką nors prieš išvardintas valstybes, Rooseveltas sutinkąs jiems patarpininkauti ir padėti visus nesusipratimus išspręsti taikiu būdu.

Tokią garantiją davus, prezidentas nurodė, nebūsią reikalo bijotis jokio apsupimo, kuriuomi jie nusiskundžia.

Toks Roosevelto atsikreipimas Hitleriui ir Musoliniui labai nepatiko. Italijos ir Vokietijos spauda ir radio Rooseveltą labai puola ir nurodo, kad Roosevelto pasiūlymas nepriimtinas. Nazių laikraštis Deutche Volkswirtchaft rašo:

"Fiureris pasaulinės jėgos poziciją vistiek atkariaus, nežiūrint to, kad reiktų Britų Imperiją sunaikinti."

Antiagresinės valstybės prezidento Roosevelto žygius sutiko su pasitenkinimu.

Anglijos spauda nurodo, kad Roosevelto kablegrama diktatoriams duoda didelį padrąsinimą Anglijai ir kitoms valstybėms priešintis fašistų agresijai.

Francijos spauda taipgi išreiškė didelį džiaugsmą ir pasitenkinimą.

Roosevelto pastangos su pasitenkinimu sutiktos visose ontiagresinėse valstybėse.

Sovietų Sąjungos kareiviai, į kuriuos šiandien žiūrima, kaip į galingiausią jėgą gynimui demokratijos. Bet buržuazinės demokratijos vadai šių kareivių labai nenorėtų matyti. Mat jie laisvos šalies kareiviai. Jų susidraugavimas su kapitalistinių šalių kareiviais buržuazijai labai baisus.

Hitleris Susirūpinęs Didžiausia Dovana

BERLYNAS, Bal. 17 — Hitlerio gimtadieniui paminėti dovanos pradėjo ateiti į jo kanceliariją, bet jis daugiausia susirūpinęs del didžiausios dovanos — Dancigo. Jam rūpi, ar Lenkija yra pasiruošus jam įteikti tą dovaną.

Berlyne eina gandai, kad Lenkija nesipriešins Dancigo įnkosporavimui į reichą. Kita, Anglija pažadėjo ginti tiktai Lenkijos nepriklausomybę, o prezidentas Rooseveltas, atsišaukdamas į Hitlerį garantuoti 31 tautai nepriklausomybę, taip pat nepaminėjo Dancigo.

Tom Mooney Sveikata Neleis Atvykti Torontan

TORONTO, Ont. — Pirmosios Gegužės Minėjimo Konferencijos Komitetas gavo žinių, kad Tom Mooney segra ir delto negalės atvykti dalyvavimui Pirmosios Gegužės apvaikščiojime. Dedamos pastangos atsikviesti Benešą, buvusį Čekoslovakijos prezidentu, ir kitus žymius asmenis.

Šale demonstracijos į Queens parką, bus mitingas Maple Leaf gardens. Mitingas veikiausiai bus sekmadienio vakare, balandžio 30.

Demonstracijoj bus viena sekcija iš tų tautų, kurios nukentėjusios nuo Hitlerio agresijos. Šios sekcijos dalyviai bus apsirengę tautiniais drabužiais.

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti rengiasi prie Pirmosios Gegužės minėjimo parengimo balandžio 29 dieną, Labor Lyceum.

VOKIEČIAI BŪTŲ ATSUKĘ ŠAUTUVUS Į KITĄ PUSĘ

Čikagos Daily News karespondentas M. W. Fodor kalbėjęsis su nekuriais vokiečiais kareiviais, kuomet jie atmaršavę į Pragą, kurie jam pareiškę:

"Kodel čekoslovakai nekariavo? Jeigu jie būtų parodę pasipriešinimą, mes būtume galėję atsukti šautuvus į kitą pusę."

Vokietijos armijoj esą daug kareivių, kurie prieš Hitlerį nusistatę nei kiek nemažiau, kaip ir kitų šalių antifašistai.

Veteranai Saugos Elektros Stotis

TORONTO, Balandžio 17. — Majoras Lindsey, saugumo komiteto pirmininkas, nurodo, kad jis pasiruošęs pastatyti sargybon prie Ontarijos hydro-elektros stočių nuo 500 iki 600 karo veteranų. Mat praeitą savaitę įvyko trys sprogstamųjų medžiagų vagystės.

Kas tas sprogstamąsias medžiagas pavogė — viršininkai visuomenei nesako, o tiktai nurodo, kad su jomis galimai bus kėsinamasi ant hydro-elektros stočių.

Jeigu kas susprogdintų didesnį generatorių, tai stotis būtų suparaližiuota ištisus metus, sako elektros stočių viršininkai. Todel pradės labai saugoti.

Londone Aukštai Iškilo Rusijos Garbė

LONDONAS, Balandžio 17.— Anglijos valdžia neatsilaikė prieš visuomenės opiniją ir buvo priversta visomis išlaidomis ieškoti karinės sąjungos su Sovietų Sąjunga.

Kartu ir ironiška matyti torių laikraščių pakaitą linkui Sovietų. Jie dabar savo skaitytojam rašo, kad caro armija buvo ujamų vergų legijonai. O Stalino armija yra geležiniai legijonai. Net ir Canterbury arcivyskupas sako, kad anglai su rusais turi pasiduoti rankas.

"Daugiau mes neskaitome apie 'rytų despotizmą,' 'bolševistinį barbariškumą' ir 'purvinus raudonuosius,'" rašo žurnalistas Halton.

Trylika Francijos Laivų Saugoja Gibraltarą

GIBRALTARAS, Bal. 17. — Trylika Francijos karo laivų šiandien sukoncentruota Gibraltaro apylinkėj, kurie padės Anglijos laivynui saugoti šį Anglijos svarbų raktą Vidužemyje.

Čionai manievruoti atplaukia ir Vokietijos karo laivynas. O kitoj pusėj Gibraltaro sąsiaurio, Ispanijos Morokoj, fašistai turi sukoncentravę 90,000 kareivių.

Gibraltaro apylinkėj — nuo Ispanijos pusės blindažais užtveriami keliai ir 17,000 gyventojų priruošiama maisto ištekliai, amunicija ir dujokaukės.

BAISI VĖSULA 41 UŽMUŠĖ IR 170 SUŽEIDĖ

LITTLE ROCK, Ark., Bal. 17. — Šiandien anksti rytą Arkansas ir kitose trijose pietinėse valstijose siautė didelė vėsula, vadinama tornadu, kuri 41 asmenį užmušė ir 170 sužeidė.

Center Point miestelyje nunešė babtistų bažnyčią, kurioje tarpe maldininkų žuvo ir kunigas.

OTTAWA PAKĖLĖ KVIEČIŲ KAINĄ

OTTAWA, Ont. — Kadangi susilaukė daug protestų iš vakarinių provincijų farmerių, Ottawos valdžia pranešė, kad ji sutiko už kviečius mokėti po 70 centų už bušelį. Pirmiau buvo garantavus po 60 centų už bušelį.

Anglija ir Francija Baigia Susitarti Su Sovietų Sąjunga

LONDONAS, Balandžio 17. — Britanijos, Francijos ir Sovietų Sąjungos įstaigos Londone šiandien patvirtino, kad minimos valstybės Maskvos derybose padarė didelį progresą. Trys didžiosios jėgos esą susitariusios visais principiniais klausimais ir to rezultate Vokietija ir Italija bus apjuostos plieno lanku.

Tie patys šaltiniai teigia, kad Sovietų Sąjungos užsienių reikalų komisaras, Maksimas Litvinovas, informavo Britanijos ambasadorių Seeds, kad Sovietai galutiną atsakymą galimai duosią ateinantį trečiadienį, tai yra po to, kai numatytus karinių jėgų susitarimo punktus pernagrinės Sovietų politinis biuras.

Ivan Maisky, Sovietų ambasadorius Anglijai, rytoj išvažiuoja į Maskvą dalyvauti Britų-Francūzų-Rusų derybose. Tad reiškia, kad derybos pasiekė sprendžiamojo laipsnio.

Derybų turinys kol kas neskelbiamas, bet diplomatai mano, jog pagal tas derybas, atsitikime užpuolimo ant Lenkijos ar Rumunijos, ar atsitikime visuotino karo, kurin bus įtraukta Anglija su Francija, Sovietų Sąjunga aprūpins Lenkiją ir Rumunija amunicija, karo medžiagomis ir gigantiškai atakai ant agresorių panaudos didžiulį savo orlaivyną. Taip pat užpakalyje budėsianti ir Raudonoji Armija, dabartiniu laiku turinti po ginklu pustrečio milijono vyrų.

Francijos užsienių reikalų ministerijos šaltiniai teigia, kad pagal šį susitarimą Rusija, Anglija ir Francija galės frontan mesti 10,500 pirmųjų linijų orlaivių. Taip pat Rusija suteiksianti Lenkijai ir Rumunijai neribotus kiekius tankų, artilerijos, priešorlaivinių kanuolių, šautuvų ir amunicijos.

Anglijos atstovai baigia karinę sutartį ir su Turkija.

Hitleris ant trečiadienio šaukia reichstagą, tad trečiadienis bus nepaprasta diena.

LENKIJOS VOKIEČIAI DAROSI SVASTIKAS

VARŠUVA, Bal. 17. — Nežiūrint Lenkijos vokiečių riksmo "namo į reichą," Lenkijoj veikia nuomonė, kad Vokietija gal nesiims žygių, nes tas gali operacijomis paversti Anglijos-Francijos pažadus Lenkijai.

Tačiau Aukštosios Silezijos ir kitų kraštų vokiečių mažumos laukia "išliuosavimo" ir prie jo rengiasi. Katowice vokiečiai jau gaminasi vėliavas su svastikomis, su kuriomis tikisi pasitikti Hitlerį. O Dancigo vokiečiai planuoja paskelbti Hitlerį jų miesto "garbės piliečiu." Tai bus dovana jo gimtadienio proga. Manoma, kad šis veiksnys nesukelsiąs alarmo.

Lietuvai Gręsia Naujas Pavojus; Naziai Stato Naujus Reikalavimus

LONDONAS.—Anglijos spauda skelbia, jog Hitlerio valdžia suplanavo naują diplomatinę ataką ant Lietuvos. Pranešimai iš Varšuvos sako:

Vokietija reikalauja padaryti reviziją Klaipėdos sutarties.

Naziai reikalauja, kad visas Lietuvos eksportas eitų per Klaipėdos uostą Vokietijos patiektom išlygom.

Lietuva neturi budavoti savo uosto.

Lietuvoje susektas suokalbis pavesti Lietuvą Vokietijai. Suokalbiauja matyti naziai ir voldemarininkai.

Revizija Klaipėdos sutarties, sakoma, reiškia, kad Vokietija neduos Lietuvai nemokamai naudoti Klaipėdos uosto, taipgi draus Lietuvai statyti uostą Šventosios upės žiotyse, ką Lietuvos valdžia jau pradėjus.

Neturint savo uosto, naturalu, Lietuva turės naudoti Klaipėdos uostą, ar kitos kurios šalies. Naudojant Klaipėdos uostą, naziai galės lupti didelius iš Lietuvos mokesnius.

Hitleris paskubino šitą žygį prieš Lietuvą, sako diplomatiniai rateliai, kad pasigrobus ją savo kontrolėn ir neprileidus dėtis į bloką prieš nazius.

Tas blokas ypatingai įgavo gyvybės Sovietų Sąjungą ir Turkiją kviečiant į jį. Turkija valdo Dardanellus, labai svarbų kelią iš Juodųjų marių, o Sovietų Sąjunga yra galingiausia šalis militariniai ir su didžiausiais medžiagos resursais.

Iškėlimas Lietuvoje nazių suokalbio rodo, kad Lietuva pakrypus nuo Vokietijos, naziai bijo, kad ji gali dėtis su kitomis šalimis prieš agresiją.

LIETUVOS PASIUNTINYS VĖL BERLYNE

BERLYNAS, Bal. 17. — Naziai paskelbė, kad šiandien į Berlyną atvyko Lietuvos pasiuntinys, kuris "derėsis" su naziais del Vokietijos-Lietuvos tolimesnių santykių.

Sovietai Norį Užtikrint Lietuvą ir Kitas Babaltijos Valstybes

MASKVA. — Sovietai siūlą užtikrint nepriklausomybę Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos (Finijos) nuo Vokietijos, kaip girdėjo Walter Duranty, New Yorko Times korespondentas. — Bet nežinia, ar šie keturi maži Pabaltijos kraštai priimsią tą užtikrinimą ir ar sutiksią daryt tarpusavio apsigynimo sutartį su Sovietais.

NAUJAS POPIEŽIUS PALAIMINO FAŠISTUS

VATIKANAS, Bal. 17. — Popiežius Pijus XII kalbėdamas ispaniškai palaimino žuvusius Ispanijos interventus, kaipo "civilizacijos" apgynėjus nuo "ateizmo" ir Ispanijos žmonių budelį, Franką, aptitulavo kaipo asmenį, turintį "krikščionišką sentimentą." Dar jį paragino Ispaniją vesti prie "krikščionybės."

Juozas Tubelis, buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas, kurs, kaip laikraščiai praneša, prisidėjęs prie suokalbininkų atiduoti Lietuvą Vokietijai. Lietuvos žinių agentūra užginčijo.

Anglija Žada Turkijai Pagelbą Tik Su Trim "Jeigu"

LONDONAS. — Anglijos valdžia pasižadėjo gint Turkiją, jeigu Vokietija ar Italija užpultų Turkiją, kad užpuolimas grumotų pačiai Turkijos nepriklausomybei, jeigu Turkija stotų karan prieš užpuolikus ir jeigu Turkija atsišauktų pagelbos į Angliją.

Tai lygiai tokiomis "jeigu" sąlygomis Anglija ir Francija prižadėjo "gint" Lenkiją, Rumuniją ir Graikiją.

Anglijos ir Francijos valdovai šiuom tarpu ypač taikosi Musoliniui, kadangi jis įsigalėjęs fašistinėj Ispanijoj. Anglų ir Francūzų valdžios bijo, kad jis neišspirtų Anglijos ir Francijos biznių iš Ispanijos.

SSRS Abejoja, Ar Anglija, Francija Stabdys Fašistus

MASKVA.—Anglijos ir Francijos valdovai "beveik pradeda mąstyti" apie pasipriešinimą Musoliniui ir Hitleriui, kaip pastebi Sovietų laikraščiai ir veikėjai. Nes Anglijos premjeras Čemberleinas ir Francijos premjeras Daladier jau žada "užtikrint" Rumunijai ir Graikijai nepriklausomybę nuo nazių ir Italijos fašistų.

Ale tas "užtikrinimas" vis dar abejotinas. Nes jeigu anglų ir francūzų valdžios iš tiesų norėtų sustabdyti Hitlerį ir Musolinį, tai jos darytų bendrą-kolektyvę sutartį su Sovietais ir su įvairiomis silpnesnėmis šalimis, taikai palaikyti. Kol Francija ir Anglija to nedaro, tol jų užtikrinimus negalima laikyti tikrais.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Paremkim Pabėgėlius iš Klaipėdos Krašto

Amerikiečiai jau pradeda rūpintis remimu pabėgėlių iš Klaipėdos krašto. Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Centro Komitetas paskyrė $100. Taipgi šios organizacijos prezidentas išsiuntinėjęs laiškus kitų pašalpinių organizacijų centrams su pasiūlymu, kad didesnės pašalpinės organizacijos sudarytų komitetą rinkimui aukų del Klaipėdos pabėgėlių.

Tai labai kilnus sumanymas. Nuo šio darbo neturėtume atlikti ir kanadiečiai. Visos Kanados lietuvių organizacijos, o ypatingai komitetai Lietuvos liaudžiai gelbėti, turėtų nieko nelaukiant pradėti kampaniją.

Aukos Lietuvos Raudonajam Kryžiui del šelpimo Klaipėdos krašto pabėgėlių yra labai reikalingos. Apskaičiuojama, kad iš Klaipėdos krašto nuo nazių pabėgo virš 12,000 žmonių. Tai gana didelis skaičius. Lietuvos visuomenei, netekusiai Klaipėdos krašto ir su tuo daug nukentėjusiai ir ekonominiai, aprūpinti visus pabėgėlius bus labai sunku.

Liaudies Balsas tikisi, kad Kanados lietuviai šitą atsikreipimą priimsite ir nieko nelaukdami griebsitės už darbo.

Aukas Lietuvos Raudonajam Kryžiui galima siųsti per Liaudies Balsą arba tiesiai per generalinį Lietuvos konsulą, J. Budrį, 16 W. 75th Stret, New York, N. Y.

Sveikas Žygis Demokratijos Naudai

Kaip jau matėt pereitame Liaudies Balso numeryje, Kanados parlamentui patiektas bilius, reikalaująs garantuoti darbininkams unijines teises, taipgi bausti tuos samdytojus, kurie atsisakys samdyti arba paleis iš darbo tik už tai, kad darbininkai priklauso unijai. Tą bilių įteikė teisingumo ministeris Lapointe.

Jeigu šis bilius bus priimtas (kada šiuos žodžius skaitysite jis veikiausiai bus jau priimtas), bus suteiktas didelis ginklas visiems darbininkams. Jis taipgi patarnaus ir demokratijos gynimui. Nes jis padės darbininkams organizuotis į unijas. O unijos yra demokratijos pamatai.

Kanados kapitalistai visą laiką didžiausią kovą vedė prieš unijas. Tūkstančiai Kanados darbininkų neteko darbo vien už tai, kad jie mėgino organizuotis į unijas. Jei tik pajunta, kad darbininkai rašosi į uniją, tuojaus atleidžia desėtkais ir šimtais. Tokiu būdu suardo visus darbininkų planus, nes tie darbininkai, kurie įstojo į uniją, nebegali pasilaikyti vietoje būdami be darbo, o kiti nusigąsta, nestoja į uniją, kad nereiktų apleisti darbą. Kad susekti darbininkų nusistatymą, organizacinę veiklą, samdytojai palaiko visą eilę šnipų, dažniausia papirktų darbininkų, kuriems lengva viską pastebėti.

Šis įstatymas skaitys prasižengimu ne tik paleidimą iš darbo už unijinį veikimą, bet ir atsisakymą samdyti, taipgi bandymą sulaikyti darbininkus nuo stojimą į uniją, arba mėginimą kokiais nors bauginimais priversti darbininkus pasitraukti iš unijos. Teisybė, kad samdytojai galės diskriminuoti darbininkus kitais būdas, surasdami kokias nors kliūtis, bet bus daug sunkiau. Pavyzdžiui, bosai galės atleisti iš darbo unijistus nurodinėdami, kad jie neatlieka gerai darbo. Bet tokiame atsitikime unija galės užvesti bylą ir prirodyti, kad tai neteisybė. Už tokį elgesį bosai bus nubausti.

Nėra nei vieno įstatymo, kurio negalima būtų apeiti iki tam tikro laipsnio. Bet tai pusei, kurios pusėj įstatymas, kova daug lengvesnė. Todel ir minimas įstatymas darbininkams bus didele pagalba. Reikia tik suprasti, kad darbininkams reikia juo pasinaudoti. Griebtis už organizacinio darbo. O kur bus pasipriešinimas iš bosų pusės, panaudoti griežtą kovą pasinaudojant įstatymo teikiamomis teisėmis. Bosų pasipriešinimas unijai turi būti sudaužytas.

Kada Kanados darbininkai bus gerai organizuoti į unijas, kova už demokratijos išlaikymą bus daug lengvesnė. Nes unijos yra galingiausias darbo žmonių ir demokratų ginklas. Veikiausiai ir teisingumo ministeris tą bilių įnešė turėdamas mintyje tą, kad jei unijos bus silpnos, kova prieš fašistines jėgas bus labai sunki. Kova už demokratiją prasideda su unijų teisių gynimu. Kad unijos yra demokratijos tvirtovės, gerai parodo ir tas faktas, kad fašizmas pirmiausiai stengiasi užgniaužti unijas.

Hitleris Nori, Kad Lietuva Pildytų Jo Valią

Sulyg New Yorko Posto bendradarbio pranešimo, Hitleris per savo atstovą Kaune pareikalavęs, kad Lietuva sulaikytų rinkimą aukų ginklų fondui, kad uždarytų savo pramonę, kad prekybą vestų tik su Vokietija. Kitais žodžiais tariant, Hitleris nori, kad Lietuva būtų visiškai beginklė, kad jam būtų lengviau reikalui esant užimti visą Lietuvą. Tai begėdiškas reikalavimas. Ne jo dalykas, ką Lietuva daro. Lietuva neklausia Vokietijos, ką ji daro.

Labai gerai užsienio reikalų ministeris Urbšys padarė tą reikalavimą atmesdamas. Būtų didžiausias pasižeminimas tokius reikalavimus pildyti.

Lietuva turėtų sekti kitų valstybių pavyzdį. Lenkija, Rumunija, Bulgarija ir kitos paskutiniu laiku pradėjo griežčiau atsakinėt į visus nazių reikalavimus. Taipgi griežčiau griebt visus nazių agentus, nazių organizacijas, kurios suokalbiauja prieš kitų šalių nepriklausomybę. Istorija parodė, kad lygių teisių davimas tiems nazių agentams yra pavojingas. Nes jie dirba Vokietijos naudai.

Lietuva maža valstybė, sunku jai laikytis prieš Vokietiją, tas tiesa. Bet strateginė jos padėtis priduoda jai svarbą. Lenkija, kuriai Lietuvos užėmimas reikštų labai didelį pavojų iš Vokietijos pusės, susirūpinusi, kad Lietuva būtų nepriklausoma. O kadangi Anglija sutiko lenkams padėti, ji taipgi nenorės, kad Lenkija būtų apsupta. Todel Lietuvai susidaro proga gauti paramą iš Lenkijos ir Anglijos. Todel Lietuvai reikalinga glaustis prie antiagresinio bloko, o tuo tarpu spirtis prieš nazius visomis jėgomis, kad nepatekti į Vokietijos glėbį.

"Taip, aš žinau, kad aš esu aštunta pasaulio įdomybė, bet, jokiu būdu, neleisk man sugauti tave su bent viena iš kitų septynių įdomybių."

APŽVALGA

Latvijos Valdžia Pasielgė Daug Gudriau

Naujienos įtalpino laišką iš Lietuvos nuo savo bendradarbio, kuriame tas Naujienų bendradarbis rašo:

> Vokietija, įteikdama Lietuvai ultimatumą tuojau atiduoti jai Klaipėdos kraštą, kartu pastatė reikalavimą, kad Lietuva nutrauktų bet kokią prekybą su kitomis šalimis ir prekiauti išimtinai su Vokietija.
>
> Lietuva turinti uždaryti savo fabrikus ir užsiimti vien žemės ūkiu, kurio visi eksportui skiriami produktai eitų į Vokietiją, o pastaroji aprūpinsianti Lietuvą visais jai reikalingais fabrikatais (visai panašus reikalavimas, kokį vokiečiai buvo įteikę Rumunijai).
>
> Kaune kalbama, kad panašų ekonominį ultimatumą Berlynas esąs įteikęs ir Latvijai, bet pastaroji atšovus, kad jeigu Hitleris per tiek ir tiek valandų neatsiimsiąs savo ultimatumo, tai ji savo sienas atidarysianti Sovietų Rusams, ir tuojau ėmusi mobilizuoti kariuomenę.
>
> Kaune esą dar laukiama didelių pasikeitimų vyriausybėje, nes Vokietija reikalaujanti, kad ministeriu pirmininku, ar bent užsienių ministeriu, būtų vėl pakviestas Voldemaras.

Taigi, kaip matote, Latvijos valdžia Hitlerio ultimatumo nenusigando. Ir gerai padarė. Ji laimėjo. Hitleris buvo atremtas.

Ar daug Lietuva laimėjo pasiduodama geruoju? Nieko. Londono laikraščiai rašo, kad Vokietija pradėjo diplomatinę kampaniją prieš Lietuvą. Hitleris jau reikalaująs pertaisyti Klaipėdos sutartį. Londono laikraščiai taip pat praneša, kad Lietuvos valdžia sučiupus suokalbininkus, kurie suokalbiavę atiduoti Lietuvą į Vokietijos "globą." Prie tų suokalbininkų prisidėję Tubelis, buvęs Lietuvos ministerių pirmininkas, o dabar tautininkų partijos vadas, Zaunius, buvęs užsienio reikalų ministeris, ir Saladžius, šaulių vadas.

Lietuvos žinių agentūra žinias apie šių ir kitų suokalbininkų suareštavimą užginčija, bet tas ne tiek svarbu. Jei areštų ir nebuvo, vistiek faktas, kad Hitleris veda kampaniją prieš Lietuvą, palieka faktu, ir galimas daiktas, kad jam talkininkauja daug aukštų Lietuvos valdininkų.

R e i k a laudamas pertaisyti Klaipėdos sutartį, Hitleris norįs panaikinti visas Lietuvai duotas teises Klaipėdos uoste, taipgi uždrausti Lietuvai statytis kitą uostą.

Šios pamokos turėtų Lietuvos valdžią pamokinti, kad tolimesnės nuolaidos yra labai pavojingos Lietuvos nepriklausomybei.

Kur Gi Jie Dėsis?

Kaip pasirodo, tai Lietuvos valdžia nenori įsileisti Ispanijoj kovojusių lietuvių, kurie dabar Francijoj. Lietuvos Komunistų Partijos organas Tiesa nurodo:

> Demokratiškosios armijos savanorių tarpe buvo nemažai ir lietuvių. Jie kartu su kitais dabar atsidūrė Francijoje. Nors jie yra Lietuvos piliečiai, tačiau Lietuvos valdžia jų neįsileidžia Lietuvon. Tuo tarpu Francijoje jie nežmoniškai skursta, badauja, kai kurie tapę invalidais.
>
> Ispanijos kovotojai lietuviai, kartu su kitais, aukodami gyvybę, kovojo prieš fašistinius užpuolikus, už pasaulinę taiką, už viso pasaulio žmonijos laisvę, gerovę, progresą. Šita jų kova tiesioginiai lietė ir Lietuvą, kuriai taipogi gręsia fašistinių agresorių užpuolimas . . . Smetonos valdžia, išduodama savo krašto interesus, gatava pražudyti Lietuvos piliečius Francijoj, neįsileisdama jų į Lietuvą.

Tai labai negražus Lietuvos valdžios elgesis su tais Lietuvos piliečiais. Visos Kanados lietuvių organizacijos turėtų prieš tai protestuoti.

O jeigu Lietuvos valdžia jokių protestų nežiūrės, Kanados lietuviai turėtų prašyti Kanados valdžią priimti juos į Kanadą. Francijoj, žinoma, yra didelis skaičius pabėgėlių, todel ji nori nekuriuos išvaryti. Kanada, kaipo demokratinė šalis, veikiausiai pasigailėtų tų demokratijos gynėjų ir įsileistų. O Kanados lietuviai tiems draugams padėtume kaip nors įsikurti.

Redaktorius Nežinojo, Tai Skaitytojai Nurodė

Dirvos redaktorius, norėdamas sužinoti, prie ko Lietuvai būtų geriau glaustis, atsiklausė skaitytojų. Skaitytojai, žinoma, redaktoriaus pasigailėjo ir pradėjo siųsti laiškus su nurodymais, su kuo Lietuvai būtų geriau. Čia paduodame vieną tokių laiškų, kurių Dirvos redaktorius gavo gana daug:

> Su lenkais susidėti bent kokiais ryšiais joks sveikai galvojantis lietuvis negali norėt ir pritart . . . Jų ultra-patriotizmas pereina ribas, grobia ką gali, smurtu lenkina . . .
>
> Su Vokietija dar blogiau: vokiečiai didesnė tauta, mandresnė ir griežtesnė praryt ir nutautint kitus.
>
> Geriausia susidėt su Sovietų Rusija. Ji netrokšta ir negrobsto sveimų žemių. Prie Rusijos priklauso 22 tautybės, turi plačias savivaldybės teises, mokyklas, knygynus, laikraščius savo kalboj.

Taigi, kaip matote, skaitytojai davė Dirvos redaktoriui Karpiui labai teisingą atsakymą. Geriausia Lietuvai draugė, tai Sovietų Sąjunga. Visa nelaimė, kad kaip tokie Karpiai, taip ir Lietuvos fašistai, Sovietų Sąjungoj jokio užtarimo neieškojo ir neiesko. Ir Lietuvos fašistai, kaip ir tas Čekoslovakijos premjeras Hacha, geriau sutiktų būti Hitlerio užimtais, negu Vorošilovo apgintais.

Beje, niekas niekad nesakė, kad Lietuvai reikia tapti Sovietų Sąjungos dalimi. Užtenka palaikyti Sovietų Sąjungos politiką. Lietuvai reikėjo sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį.

Karo Rizika 1939 Metais

RAŠO BUV. PRANCŪZŲ ORO MINISTERIS PJER KOTAS

1939 m. mes, be abejo, būsime liudininkai naujos Europos krizės. Ašis mus įspėjo: ji negali susitaikyti su esama situacija ir nori naujo Europos ir Afrikos padalinimo. Tos krizės metu reikės skaitytis su visom hipotezėm ir esamų karinių jėgų santykiai bus svarbiausias elementas.

Kas bus stipresnis? Totalinis blokas, ar demokratinis blokas?

Du įvykiai nusilpnino prieš šešis mėnesius karinę demokratinio bloko padėtį.

Demokratinis blokas neteko Čekoslovakijos — tai reiškia, keturiasdešimt divizijų — geriausios Europoje sunkiosios artilerijos— strateginės pozicijos, iš kurios galima buvo laikyti Vokietiją stiprių oro represijų baimėje, atsakant į Londono ar Paryžiaus bombardavimus — jungiamojo tilto tarp prancūzų-anglų ir Sovietų Rusijos aviacijos, (kuri lieka visų stipriausia pasaulyje, net pačių vokiečių manymu).

Iš antros pusės, demokratinis blokas sutiko netekti Ispanijos. Jis galėjo remtis Ispanijos respublikos simpatija, kuri jau 1914-1918 m. buvo užėmus poziciją už Prancūziją ir Angliją. Jis turi bijoti visko nuo gen. Franko pergalės laimėjimo, kuris pritaria fašistinėm doktrinom ir laimėjimo pasiekė Romos ir Berlyno dėka. Rezultatai: Prancūzijai— būtinumas stiprinti ir gal ginti trečią sieną; mažiau tikras susisiekimas su šiaurės Afrika; Anglijai — negalėjimas besinaudoti Gibraltaru, rimta grėsmė Indijos ir pietinio Afrikos iškyšulio keliams.

Taip tik per šešius mėnesius padėtis pakitėjo demokratinio bloko nenaudai. Čia yra faktas, kurio niekas neturi teisės nuslėpti; tie, kurie bijojo karo praeitų metų rugsėjo mėnesį, turi jo bijotis šiandien dar daugiau.

Bet politinis pasaulio žemėlapis taip pat pakitėjo ir pakitėjo kita prasme.

Rasistinės propagandos ekscesai sukėlė visą pasaulį. Amerika piktinasi antisemitizmu. Prezidento Roosevelto pareiškimai, viešosios nuomonės atsiklausimo rezultatai, paskelbti sausio mėnesį žurnale "Fortune," Jungtinių Valstybių dalyvavimas prancūzų-anglų apsiginklavime, visa tai liudyja apie smarkią Amerikos viešosios nuomonės raidą.

Europos demokratijų sutriuškinimas Amerikoje būtų laikomas katastrofa, kurios bet kuria kaina reikia išvengti.

Štai naujas, didelis faktas.

Tokie yra problemos daviniai. Ką galėtų padaryti totalinės valstybės?

* * *

Didysis vokiečių karo istorikas Delbrukas skiria dvi karo rūšis, **pozicinį ir judamąjį** karą.

Totalinis blokas menkai tegali vesti pozicinį karą. Ilgo karo atveju, laikas veiktų prieš jį, nes ekonominis veiksnys įveiktų karinį veiksnį.

Pasaulyje yra keturios didelės ekonominės jėgos: J.A.V., SSRS, Vokietija ir Anglija.

Be kurios tų valstybių paramos, Vokietija negali laimėti ilgo karo, nes jos ištekliai išsisemtų greičiau, negu jos priešų. Ji buvo nugalėta 1918 m., nes santarvininkai pavartojo prieš ją pozicinę strategiją. **1939 m. Vokietija ir Italija yra blogesnėj padėty ilgam karui vesti, negu 1914 m. buvo Vokietija ir Austrija.** Generolas Fuleris neklydo, kai sakė: Vokietija laimės karą per keturias savaites, arba ji pralaimės.

Padėtis tepasikeistų tik tuomet, jei Vokietija paimtų savo žinion Rytų Europos arba Rusijos turtus. Ukrainos užkariavimas arba susiartinimas su Sovietais, turėtų tokias pat pasekmes, ir tos pasekmės būtų pragaištingos demokratinėms valstybėms. Pikčiausia klaida toms valstybėms būtų paaukoti vidaus politikos tikslams savo sutartis su SSRS.

Tad ar gali totalinis blokas laimėti trumpą karą — "Blitz-Krieg?"

Tam tikri vokiečių, ir ypač italų, autoriai mano, kad taip; jie pataria smarkią, visai netikėtai pradėtą ataką, kuri pirmu smūgiu pajėgtų sulaužyti priešo atsparą, paraližuodama jo mobilizaciją ir koncentraciją. Aviacija ir motorizuotos bei šarvuotos formacijos galėtų, anot jų, parblokšti prancūzų armiją anks čiau, negu ateitų anglų arba Sovietų pagalba.

Tačiau daugumas Vokietijos karo specialistų netiki trumpu karu. Jie turėjo progos stebėti Ispanijoj, kad ginklų technikos progresas yra palankus tiek ofenzyvai, kiek ir defenzyvai; jie priduria, kad Mažino linijos negalima paimti nei netikėtumo, nei nesugaištant ilgesnio laiko jai apeiti.

Jie griebiasi tuomet — ir čia yra pavojus — **įkaitų karo.** Žaibine ofenzyva reikalinga užimti tokias strategines ir ekonomines pozicijas, kurios leistų rizikuoti ilgą karą. Sąlyga čia — dvigubas veiksmas: Lamanšo uostų kryptim, (kad užkirstų kelią karinei ar ekonominei Anglijos, Amerikos ar Sovietų Rusijos intervencijai) ir rytų Europos linkme (kur yra reikalingi totalinėm valstybėm maisto ištekliai ir žaliavos).

Projektas drąsus. Jis tėra vienas, iš kurio Vokietija gali tikėtis daugiau ar mažiau pasisekimo. Jis atnaujina grafo Šlyfeno planą. Bet jis nėra be pavojaus, nei be sunkumų.

Ką turi daryti demokratinės valstybės, kad nukreiptų 1939 m. karo grėsmę?

Totalinės valstybės negali laimėti ilgo karo. Tad reikalinga susiorganizuoti taip, kad kiekvienas jųjų sukeltas karas turėtų daugiausia rizikos virsti ilgu karu. Tam reikalinga veikti keturiom kryptim:

1) Organizuoti, nieko nelaukiant, ekonominį ir technikinį bendradarbiavimą;

2) Generalinių štabų susitarimais parengti greitą apsaugą nuo netikėtos atakos, kad puolikas negalėtų laimėti trumpo karo arba per kelias savaites laimėti reikalingus ilgam karui įkaitus;

3) Palaikyti glaudų kontaktą su Sovietų Rusija, žmonių ir žaliavos rezervuaru;

4) Neleisti kad totalinės valstybės užkariautų Vidužemio jūroje, vidurio Europoje ir Afrikoje strateginės pozicijas, remdamosi įvairiais pretekstais, kurios jas įgalintų laimėti ilgą karą.

* * *

Jei demokratinės valstybės gali padaryti tas kolektyvines pastangas, jos sumažins gręsiančius joms pavojus.

Jos galės tuomet pasiūlyti visuotinį visų tarptautinių problemų sureguliavimą. Jos galės be baimės pakviesti Vokietiją ir Italiją, kad prisidėtų prie to pacifistinio pasaulio statymo.

Jei ne, demokratinės valstybės vargu išvengs civilizavijos susmukimo. ("Oeuvre")

Redakcijos Atsakymas

LLD 47-tai Kuopai: — Jūsų parengimo komisijos skelbimą apie praeitą sekmadienį įvykusį Frontenac svetainėje perstatymą gavome pervėlai, kada laikraštis buvo atspausdintas.

Pašto antspaudos rodo, kad skelbimas buvo pasiųstas balandžio 11 d., o jį gavome balandžio 14 d. Paštas paaiškino, kad per klaidą laiškas buvo įmestas į kitą baksą.

Pasveikinkime "Laisvę"

Kanados lietuviams darbininkams ir jų organizacijoms "Laisvė" yra daug pasitarnavus. Daugelis kanadiečių pirmuosius bandymus rašinėti korespondencijas pradėjo "Laisvėje" ir to dėka šiandien tapo neblogais korespondentais. Kanadoj įsigijimui lietuviško laikraščio—šiandieninio "Liaudies Balso," "Laisvė" taip pat yra daug mums padėjusi.

Būtų gražu, kad Kanados lietuvių progresyviškos organizacijos ir pavieniai draugai su piniginėmis aukomis pasveikintų "Laisvę," jos dienraščiu pasirodymo dvidešimties metų sukaktuvių proga, kuri pripuls balandžio 23 dieną. Kas nesuspės tai padaryti, tai manau turėtų pasižadėti, kad ir vėliau surengti po parengimėlį ir gautąjį pelną paskirti "Laisvės" naudai.

Ką sakote, draugai?

A. Eglaitis

Lordas Gort, Anglijos štabo viršininkas, ir Francijos generolas Gamelin, nufotografuotas Francijos aerodrome Gortui atvykus į Franciją pasitarti del abiejų šalių armijų jėgų koordinavimo.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Kaip Antinazinė Lyga Apibudina Hitlerį

New Yorko mieste veikianti antinazinė sąjunga šiomis dienomis išlipino mieste 5,000 plakatų, kuriuose ly ir policijos cirkuliaruose Hitlerį apibudina sekančiai:

Ieškomas del kidnaperystės. Deskripcija: — Gimęs Branau, Austrijoj, balandžio 20 dieną, 1889 metais. Aukštis, 5 pėdos 9 coliai; svoris, 150 svarų. Vidutinio sudėjimo. Plaukai, juodi; kuokšta plaukų nudribus į vieną pusę kaktos; ūsai šukų galo pavidalo. Vegeterijonas: mėgsta paradus, geras pozicijas, laiko dešinę ranką ištiesęs; atsako į saliutavimą "Heil Hitler." Laiko save vokiečiu, kuris blogai vokiškai kalba, bet yra tikruoju austru. Klajoja apie didybę, dažnai save atsirekomenduoja kaipo "Mažuoju Jonu Krikštytoju" ir kaikada net Dievu.

Perspėjimas:— Pavojinga jo akyvaizdoj paminėti žodį "demokratija."

Giminės: — Sesuo, Paula, taip pat psychopatė, garbės pasikėlimo dėlei save vadina "Frau Wolf." Gyvena Vienoj. Brolis, Aloi Hitler, Austrijos policijoje užrekorduotas keletoje nusikaltimų, ne už politinį aktyvumą. Dabar jis turi Berlyne barą ir isgirdęs "Heil Hitler" labai pašoksta.

Nusikaltimo rekordas: — Atsakomingas už mirtį Ericho Klausnerio, vado Vokietijos Katalikų Akcijos, ir mirtį katalikų jaunimo vado, Alberto Probsto. Taip pat atsakomingas už masinį suareštavimą šimtų kunigų ir vienuolių. Jis uždarė visas katalikiškas mokyklas ir sukonfiskavo jų pinigus. Atsakomingas už mirtį nesuskaitomo skaičiaus protestonų pastorių. Pastorius Niemoleris, Vokietijos protestonų bažnyčios vadas, laikomas kalėjime sulig jo įsakymo.

Atsakomingas už 50,000 mirčių, įvykusių nuo 1933 metų, ir už virš 200,000 kalinių, kurių tarpe randasi mokslininkai, mokytojai visų religijų ir liberalinių politinių minčių pasekėjai.

Jis panaikino spaudos ir žodžio laisvę, panaikino amatų unijas ir sutriuškino vidurinę klasę. Jis turi sąryšį ir agentus visur. Užlaiko agentus ir šnipus ir Jungtinėse Valstijose, pažymėtinai Fricą Kuhn'ą, Amerikos vokiečių bundo galvą.

Išplėšė iš Čekoslovakijos už 80 milijonų dolerių aukso. Paskutiniu laiku buvo matytas Klaipėdoje. Žinomas kaipo desperatas. Dabar traukia linkui Rumunijos, Lenkijos ir Italijos.

Skundžiamas Pasaulio Opinijos Už Žmogžudystę ir Kidnaperystę Su Tikslu Užmušti

Jis laiko pavergęs šešiasdešimts penkis milijonus Vokietijos žmonių ir daug milijonų Austrijos ir Čekoslovakijos žmonių. Šeši šimtai tūkstančių žydų jo laikomi išsipirkimui ir jis reikalauja iš jų dviejų bilijonų ir ketvirčio dolerių. Pranešama, kad jis pareikalaus vieno bilijono dolerių išsipirkimui katalikų.

Nemokėkite jam pinigų! Neturėkite su juo trafiko ir praneškite apie jo agentus, kurie mėgins jums parduoti Vokietijos gamintas prekes ir idėjas.

Šios informacijos yra teisingos. Rašykite savo kongresmanui, senatoriui, ar Jungtinių Valstijų prezidentui ir reikalaukite ant nazių Vokietijos embargo.

Jei atrastumėte New Yorke ar apylinkėj, prašome pranešti "Non-Sectarian Anti-Nazi" lygai.

Kai Žmogus Netenka Atminties

Buvo daug atsitikimų, kad sužeidus galvos smegenis, žmonės netekdavo atminties: užmiršdavo savo vardą, pavardę, iš kur kilęs ir pradėdavo protauti lyg pradėjęs naujai gyventi.

Pietų Australijoj, Adelaidos mieste įvyko atsitikimas, kad atminties netekęs žmogus parėjo ne į savo namus, bet pas svetimą moterį ir tenai mėgino įsigyventi. Buvo maž daug taip:

Vieną vakarą našlė Ponnerienė su dviem savo vaikučiais valgė vakarienę. Staiga atsidarė durys ir kambarin įėjo visai nepažįstamas vyras. Ji nespėjo nepažįstamąjį paklaustį ko jis atėjo ir ko nori, kai tas atsisėdo, nusiavė kojas, išėmė iš kišenės pinigų, padėjo ant stalo ir paprašė, kad atneštų vakarienę. Našlė manydama, kad užėjo koks nors labai išalkęs žmogus, nuėjo ir atnešė vakarienės. Nepažįstamasis tuo laiku kalbėjosi su vaikais, juokavo ir ėmė net žaisti. Pavalgęs ramiai sau atsigulė ir ėmė miegoti.

Našlė ne juokais išsigando ir norėjo eiti pranešti policijai ar pasikviesti žmonių, tačiau bijojo palikti jį vieną su vaikais. Todel nusprendė per naktį budėti, kad nepažįstamasis ko nors nepadarytų. Bet tas sau išsimiegojo, ryte atsikėlęs apsirengė, priėjęs prie našlės ją pabučiavo ir išėjo laukan.

Apie šitą įvykį našlė niekam nieko nepasakojo, bet labai nustebo, kai kitą dieną nepažįstamasis vyras vėl atėjo, pavalgė, pažaidė su vaikais ir atsigulė. Bet kai rytą atsikėlęs vėl norėjo pabučiuoti našlę, ta įsidrąsinusi paklausė kas jis esąs. Vyras našlės klausimu buvo labai nustebintas ir sakėsi, kad esąs jos vyras. Našlė tokiu atsakymu buvo labai nustebinta ir kai jis išėjo, našlė nuėjo policijon ir pranešė kas buvo atsitikę.

Policija sužinojo, kad tas nepažįstamasis buvo vieno fabriko darbininkas Slomė. Jis blogai sugyveno su savo žmona. Vieną dieną jiedu susiginčiję ir žmona su gelžgaliu kirtusi vyrui per galvą. Sunkiai sužeistą tekę gabenti ligoninėn. Sužeidimas tuojau išgijo, tad tą dieną, kuomet jis užėjo pas našlę, buvo paleistas iš ligoninės.

Įvykus incidentui su našle, gydytojai pradėjo tirti ar jis truputį nekvailiuoja, tačiau ištyrę nustatė, kad protiniai jis sveikas, bet del galvos sužeidimo neteko atminties. Jis pamiršo savo žmoną, nors fabriko ir darbo nepamiršo ir dirbti kasdien ėjo reguliariai. Gydytojai išaiškino, kad pas Ponnerienę jis užėjo, jog anksčiau jis buvo ją matęs, ji kritusi jam akin ir todel ėmęs ją laikyti savo žmona.

Kokių Nemalonumų Padaro Šiaurės Kanados "Arkliai"

Šiomis dienomis iš Toronto generalinės ligoninės paleistas šiaurės Kanados francūzas Jean-Babtiste Levesque, kurį trims mėnesiams į ligoninę buvo paguldęs originališkas šiaurės Kanados "žirgas.

Šis francūzas kas žiemą išvažiuodavo is namų kelioms savaitėms į netoli Opastika, Ont., esančius tankius miskus ir tenais kirsdavo popiermalkes. Kelionei ir prie darbo naudojo ne kokius nors traktorius, ar kitas mechaniskas priemones, bet du didelius šunis. Tokiam darbui jis buvo išvykęs ir pereitą žiemą.

Sulyg jo paties pasakos, jis ligoninėn papuolė del sekančio incidento: Vieną dieną bedirbant užsinaravino priekinis šuo, sustojo ant kelio ir matomai nesiruošė traukti rogučių. Tuomet išlipo miško kirtėjas ir mėgino pataisyti šuniui pakinktą, bet pastarasis vietoj priimti patarnavimą, suurzgė, visa jėga šoko ant savo savininko, jį persimetė į sniegą ir sukramtė koją. Šunies suzeistas Baptiste pradėjo silpnėti nuo kraujo nubėgimo, bet visas savo jėgas sukaupęs, nosine užveržė ir šiaip taip su savo "žirgais" dasigavo į artimiausią apleistą šėtrą. Ten išgulėjo visą savaitę ir šiaip taip pasikinkęs šunis parvažiavo į Opastika kaimelį. Iš čia buvo išvežtas ligoninėn, kurioj išgulėjo kelis mėnesius.

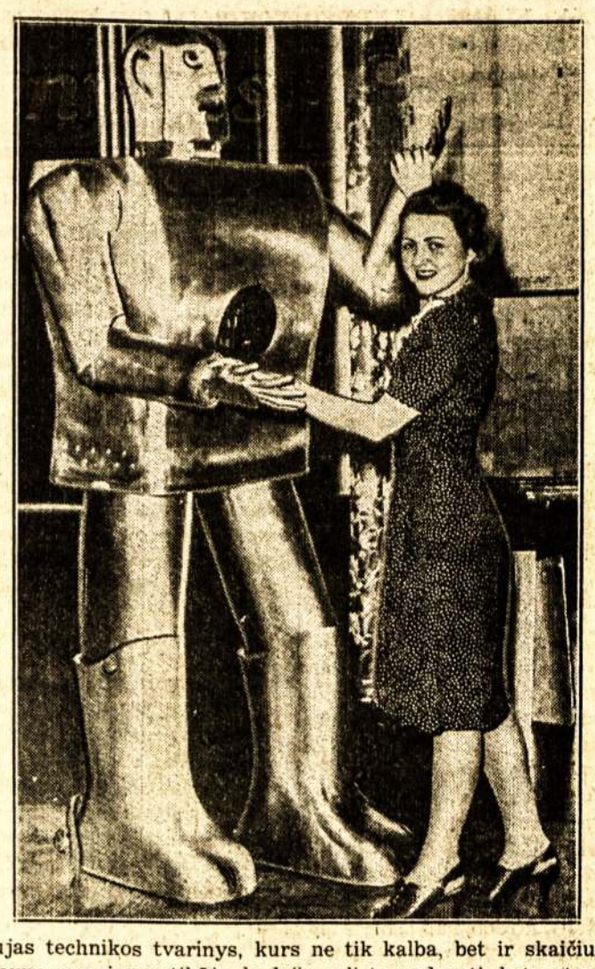

Naujas technikos tvarinys, kurs ne tik kalba, bet ir skaičiuoja. Ši jauna mergina netikėjo, kad jis gali tą padaryti, bet patyrinėjus tuoj persitikrino. Bet kaip mergina, neiškentė nepamėginus, ar galima būtų su juo šokti.

FARMERYS VELYKOMS SUVALGĖ 50 KIAUŠINIŲ

Farmerys Fred Carson, Blenheim miestelio gyventojas, bešvęsdamas velykas suvalgė 50 kiaušinių: 12 kiaušinių suvalgė pusryčiams, 24 pietums ir 14 vakarienei.

Sakosi, galįs suvalgyti ir daugiau, bet per brangiai atsieina, o kita, sunku gauti puodą, kuriame būtų galima išvirti virš 50 kiaušinių.

Iki 19 metų jis pajėgdavęs suvalgyti tiktai porą kiaušinių, bet dabar jam kiaušiniai pasidarę taip gardūs, kad valgąs ir neatsigerįs.

DAUG UŽMUŠTA IR SUŽEISTA TRAUKINIŲ NELAIMĖJE

MEKSIKOS MIESTAS.—Ant Laredo-Guadalajara gelžkelio 1 i o pasažierinis traukinys susimušė su kitu. Nelaimėj užmušta 28 žmonės ir 50 sužeista.

Nelaimės ant gelžkelio Meksikoj žymiai padaugėjo. Sakoma, tai sabotažo pasekmės. Gelžkeliečių unijos galva tačiaus sako, nelaimės įvyksta dėlei stokos gero prižiūrėjimo.

18 ASMENŲ KALTINAMI PALAIKYME PALEISTUVYSČIŲ

CHAMPAIGN, Ill. — Tyrinėjant paleistuvystes ir kitą piktą šiame miestelyje, kur yra valstijos universitetas, 18 asmenų jau įkalinta ir bus teismai. Bet dar neviskas ištirta, sako prokuroras Butler specialiai tam reikalui paskirtas.

Buvęs šerifas, taipgi majoras ir policijos viršininkas kaltinami. Manoma, Butler norįs daugiau įkaltinti.

REKRUTUOJA MOTERIS

LONDONAS. — Anglijos valdžia nusitarus rekrutuoti moteris žemės ūkio darbams. Karui kilus vyrų bus sunku gauti.

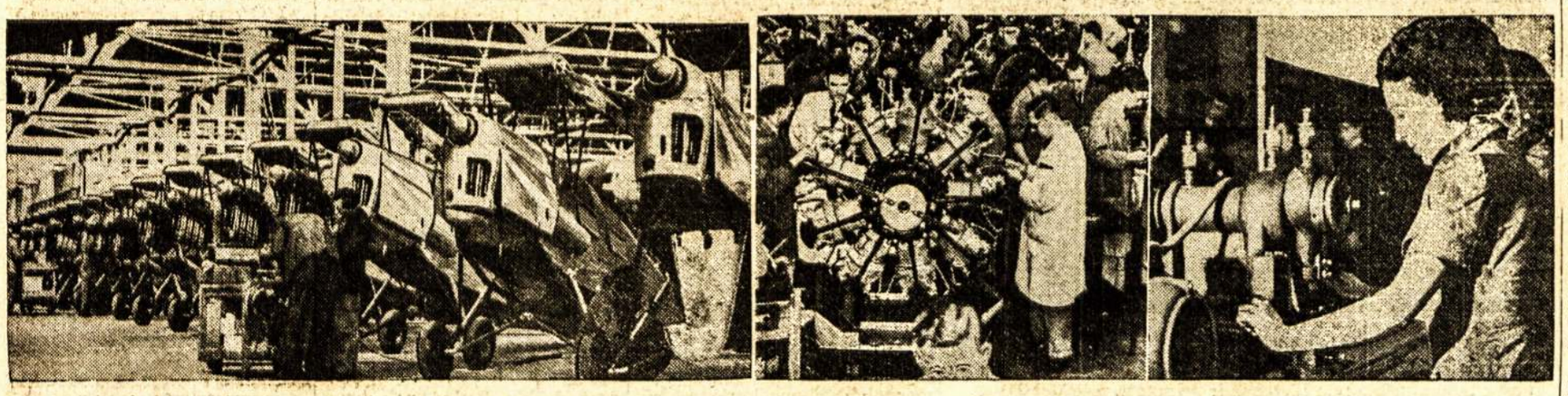

Lakūnų lavinimo orlaiviai, sustatomi orlaivių fabrikuose, Anglijoj.

NIKOLAI OSTROVSKY — Iš Rusų Kalbos Vertė **PETRAS**

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

Keletai valandų praslinkus trys kariai iš šarvuoto traukinio giliai įkasė į kalvą du juodus didelius moliūgus, nuvedė nuo jų ilgus šniūrus ir padavė siganilinį šūvį. Nuo pavojingos kalvos žmonės išlakstė į visas puses. Uždegtas šniūro galas tvykstelėjo fosforiška ugnele.

Pas žmones akymirkai sudrebėjo — suplakė širdys. Viena-dvi minutės nekantraus laukimo — . . . ir sudrebėjo visa apylinkė, baisi jėga išnešė kalvos viršų, išlėkė į padanges dideli žemės gabalai. Antras sprogimas buvo dar didesnis už pirmąjį. Baisus trenksmas nuaidėjo per miško tankumynus, pripildydamas jį chaotiškais balsais nuo perplėštos kalvos.

Tenais, kur ką tik radosi kalva, stuksojo didelė duobė, o aplinkui baltas cukrinis sniegas buvo apdengtas sprogimo išpurinta žeme.

Paskutiniems atgarsiams nuaidėjus, tos stuksančios juodos duobės jau buvo apspistos žmonių su kirkomis ir lopetomis.

* * *

Su Žuchrajaus atvykimu prie statybos išsivystė užsispyrusios varžytinės — kova už pirmenybę.

Dar gerokai prieš aušrą Korčaginas tylėjo, nei vieno nepažadinęs, pakilo ir, ką tik pajudindamas sustingusias ant šaltų grindų kojas, nuėjo į virtuvę. Užvirinęs vandenį del arbatos, sugrįžo ir pažadino visą savo grupę.

Laike pusryčių prie stalo, kur sėdėjo Dubova su savo grupe, priėjo Pankratovas.

— Matei, Pavka savo grupę tik ką švintant prikėlė. Jau apie kokius dešimts sieksnių kelio pratiesė. Draugai kalba, kad jis savuosius taip užsuko, kad jie nusprendė dvidešimt penkto baigti savo barą. Jis nori mums visiems per nosį užduoti. Bet apie tai, aš atsiprašau, mes dar pažiūrėsim! — susijaudinusiai jis pasakojo Dubovai.

Pastarasis nusišypsojęs garsiai atsakė:

— Draugystė draugyste, o klausime — kurie kuriuos.

Apie pusiaudienį energiškas Korčagino grupės darbas buvo pertrauktas. Sargybinis, stovėjusis prie šautuvų, pastebėjo tarpe medžių raitelius ir padavė pavojaus ženklą paleisdamas į aukštį šūvį.

— Broliai, prie ginklų! Banda! — šuktelėjo Povilas ir, numetęs lopetą, metėsi prie medžio, ant kurio kabojo jo mauzeris.

Sugriebę esamus šautuvus darbininkai sugulė tiesiog prie kelio. Priešakiniai raiteliai pradėjo mosuoti kepurėmis. Vienas iš jų šuktelėjo:

— Sustokit, draugai! Savi.

Apie pusšimtis budeniškų raitelių jojo keliu.

Pasirodė, kad atjojo atlankyti statybą būrys Puzirevskio raitelių. Povilas atkreipė dėmesį į vado arklio nukirstą ausį. Graži pilka kumelė su balta žvaigžde kaktoj nestovėjo vietoj, visą laiką trypė kojomis. Ji nusigandusiai pašoko atgal, kada Povilas, prišokęs prie jos, paėmė ją už kamanų.

— Štai kur aš su tavim susitikau! Išlikai sveika nuo kulkų, mano vienintėle gražuole.

Jis meiliai apkabino ploną jos kaklą ir glostė jos šnerves. Vadas atydžiai pažiūrėjęs į Povilą ir, pažinęs, nustebusiai aiktelėjo.

— Juk tai Korčaginas! . . . Arklį pažino, o Seredos ne. Sveikas gyvas, brolau!

Mieste "prispaudė svartis." Tą iš sykio buvo galima pastebėti prie statybos. Žarkis ištuštino raikomą, pasiųsdamas organizacijos liekanas į Bajorką. Solomenkoj liko tiktai vienos mergaitės. Iš kelių technikumo Žarkiui taipgi pavyko pasiųsti prie statybos grupę studentų.

Pranešdamas apie tai Akimui, jis pusiau juokdamasis pasakė:

— Likau aš tik su vienu moterišku proletariatu. Pasodinsiu Lagatiną savo vieton. Ant durų užrašysim "Moterų skyrius," ir aš pats nutrauksiu į Bajorką. Nepatogu man, žinai, vienam tarpe moterų. Žiūri į mane mergaitės įtariamai. Tikriausiai jos tarpe savęs kalbasi: "Jis visus išsiuntinėjo, o pats likosi," arba dar ką nors blogiau. Aš prašyčia tavęs man išduoti leidimą išvykimui į Bajorką.

Akimas nusišypsojo, bet nepavelino.

Į Bajorką pribuvo daug naujų darbininkų. Tarpe jų atvažiavo šešios dešimt kelių technikumo studentų.

Žuchrajus išgavo iš gelžkelių valdybos leidimą pasiuntimui į Bajorką keturių keleivinių vagonų, kuriuose galėtų apsigyventi naujai atvykusieji prie statybos darbininkai.

Dubovos grupė tapo nuimta nuo kelio ir pasiųsti į Puščą Vodicą. Jai buvo įsakyta pristatyti į Bajorką garvežėlius ir šešias dešimt penkias siaurojo gelžkelio platformas. Tas darbas buvo įskaitomas į reguliarę užduotį prie statybos.

Prieš išvažiavimą Dubova patarė Tokarevui atšaukti Klavičeką ir pavesti jam naujai organizuotą grupę. Tokarevas išdavė įsakymą, nepilnai numatydamas tikrą priežastį, pažadinusią arsenalą prisiminti apie čechą. O priežasčia buvo Onos laiškutis, kurį perdavė naujai atvažiavusieji darbininkai.

"Dimitriau! — rašė Ona. — Mes su Klavičeku paruošėm jums visą kalną literatūros. Siunčiame jums ir visiems bajoriškiams širdingus linkėjimus. Linkiam jums ištvermės ir energijos. Vakar iš sandelių išdavė paskutines malkų atsargas. Klavičekas prašė nuo savęs perduoti jums linkėjimus. Keistas jis yra jaunuolis. Duoną dėl jūsų jis kepa patsai. Kepykloj jis niekam netiki. Pats išsijoja miltus, pats mašina maišo tešlą. Jis kur tai gavo labai gerus miltus, ir duona pas jį išeina gana skani, negalima palyginti su ta, kurią aš gaunu. Vakarais pas mane susirenka savieji: Lagutina, Klevičeka, o kartais atsilanko ir Žarkis. Iš palengvo varome pirmyn mokslą, bet didžiausią laiko dalį paleidžiame besikalbėdami apie viską ir apie visus, o tankiausiai apie jus. Mergaitės susijaudinusios, kad Tokarevas atsisakė jas leisti prie statybos. Jos užtikrina, kad perneš kantriai visus trūkumus drauge su visais. Perduok nuo manęs linkėjimus juodaakiui. Ona."

* * * *

Pūga prasidėjo iš sykio. Dangus užsitraukė pilkais, žemai slenkančiais debesimis. Prasidėjo versti sniegą. Vakare pakilo didelis vėjas, suūžė sustaugė tarpe medžių, vydamasis paskui sniego sukurius, baidydamas mišką grąsinančiu švilpimu.

Siuto ir staugė pūga per visą ištisą naktį. Sušalo iki kaulų žmonės, nors per visą naktį gerai buvo kurenami pečiai. Stoties griuvėsiai šilumos užlaikyti negalėjo.

Rytmetyje išėję į darbą darbininkai įklimpo į gilų sniegą, o virš miško spindėjo skaisti saulė, ir ant mėlyno dangaus nesimatė nei vieno debesėlio.

Korčagino grupė skubiai valė sniegą nuo savo baro. Tiktai dabar pajuto Povilas ant kiek yra kankinantis kentėjimas nuo šalčio. Senas Okunevo švarkas visai jo nešildė, o į kaliošą prilindo sniego. Batas ant kitos kojos baigė plyšti. Nuo miegojimo ant šaltų cementinių grindų iššoko ant kaklo dvi kruvinosios skaudės. Vietoj kaklajuostės Tokarevas jam davė savo rankšluostį.

Liesas, paraudusiomis nuo karščio akimis, Povilas įniršusiai mosavo plačia lopeta, valydamas sniegą.

Tuo laiku į stotį atėjo keleivinis traukinys. Jį vos atvilko begęstantis garvežys; ant tenderio nebebuvo nei vienos malkos, o pečiuj baigė degti liekanos.

— Duosit malkų — važiuosime, o ne — leiskit traukinį ant atsarginės šakos, pakol dar yra garo! — šaukė mašinistas stoties viršininkui.

Traukinį pervedė į atsarginę šaką. Susirūpinusiems keleiviams pranešė sustojimo priežastį. Kimšte prikimštuose vagonuose pasigirdo aikčiojimai ir keiksmai.

— Pakalbėkite su seniu — štai jis pero-

Lietuvoje

KOKIA KLAIPĖDOJ BUVO NUOTAIKA KOVO 21 DIENĄ

Apie nepaprastą Klaipėdos lietuvių baimę nazių įsigalėjimo dienomis "Lietuvos Žinios", kovo 22 dienos rašo sekamai:

"Jau nuo vakar pietų Klaipėdoje jaučiama įtempta nuotaika. Daugelis lietuvių keliasi į Didžiąją Lietuvą, tačiau neužtenka susisiekimo priemonių. Traukiniuose negalima sutilpti, o sunkvežimių ir kitų priemonių tėra nedaug, ir tos pačios sunkiai prieinamos. Taip pat kainos už susisiekimo priemones labai pakilo. Daugelis važiuoja į Didžiąją Lietuvą dviračiais, palikę turtą, arba net eina ir pėsti. Mieste nepaprastai didelis judėjimas, kokio Klaipėdoj niekuomet nebuvo.

"Ordnungdynsto ir SA nariai ragina lietuvius trauktis iš Klaipėdos, nes paskui būsią vėlu, o policija, kurios skaičius žymiai padidintas, gyventojus ramina, ragina niekur nevažiuoti, girdi, Lietuva turinti teisę naudotis Klaipėdos uostu ir ta teisė jai paliekama. Veiksią lietuviškos įmonės, kurioms būsią reikalinga žmonių.

"Taigi, atrodo, kad policija nori užkirsti kelią panikai, kurią skleidžia tam tikri sluoksniai.

"Mokyklose mokslas nutrauktas, taip pat sustojo ir kai kurios dirbtuvės. Lietuviai darbininkai šiandien nėjo į darbą, o prašė, kad įmonių vadovybės išmokėtų jiems iki šios dienos atlyginimą.

"Susikalbėti telefonu su Didžiaja Lietuva ir pačiame Klaipėdos mieste labai sunku, nes telefono stotis perkrauta darbu.

"Daugelis Klaipėdos namų pasipuošė Vokietijos vėliavomis su svastika. Nuolat skamba bažnyčių varpai ir kaukia fabrikų sirenos. Gatvėse labai aktyviai judą smogikų būriai. Smogikai ir policininkai pradėjo užiminėti centro valdžios ir ekonomines lietuvių įstaigas. Šautuvais apsiginklavę, jie apsupo įstaigų namus ir neleidžia nieko išgabenti. Šiandien rytą smogikai užėmė 'Lietuvos Eksporto' fabriką. Pašto skyriuose stovi ginkluoti smogikai. Krašte jie taip pat užiminėja pašto ir kitas įstaigas. Panemunės pašto įstaigą užėmė 10 valandą."

VOKIEČIAI GRĄŽINS LIETUVAI KLAIPĖDOJE PALIKTĄ TURTĄ?

Klaipėdos perleidimo reikalams Lietuvos skirtas komisaras direktorius Norkaitis pranešė, kad vokiečiai nedarysią jokių kliūčių Klaipėdos krašte pasilikusiems Lietuvos valdininkams išvažiuoti į Lietuvą. Kiekvienam valdininkui be leidimo leidžiama išsivežti po 1,000 litų ir visą savo mantą. Didesnėms sumoms išsivežti reikės gauti leidimą.

Vokiečių telegramų agentūra pranešė, kad Vokietija grąžinsianti Lietuvai jos Klaipėdos krašte paliktą turtą. Lietuviškos įmonės, porai dienų buvusios uždarytos, vėl pradėjo darbą. Taip pat išeina ir lietuviški laikraščiai.

Tuo tarpu nežinia, koks Lietuvos turtas ir kaip bus grąžintas. Lietuva yra davusi Klaipėdos krašto pramonei ir žemės ūkiui keliolika milijonų litų paskolų, Žemės Bankas yra pastatęs ištisą darbininkų miestelį, "Maistas" turi didžiules skerdyklas ir šaldytuvus, kuriuos Klaipėdos pervedimo metu buvę už 2 mil. litų mėsos gaminių. Be to, Žemės Bankas buvo nupirkęs porą didelių lentpiūvių, kuriose buvo suvežta daug miško medžiagos. Lietūkis turi didelį elevatorių (grūdų sandėlį) ir prekių sandėlius, kuriuose buvo paruošta daug grūdų eksportui ir sukrauta labai daug iš užsienio įvežtų prekių (trąšų, cemento, mašinų, naftos ir kit.). Taigi Lietuvos turtas Klaipėdos krašte kovo 23 dieną galėjo būti skaičiuojamas dešimtimis milijonų litų. Taigi to turto grąžinimu Lietuva yra labai susidomėjusi. Atrodo, kad bus pasiektas susitarimas bent dėl daugumos šio turto grąžinimo Lietuvai.

KUR ĮVESTAS SUSTIPRINIMO APSAUGOS METAS

Kaunas.—Kovo 22 dieną paskelbtas Prezidento aktas, kuriuo nuo tos dienos susitiprintos apsaugos metas įvestas šiose apskrityse: Alytaus apskrityje ir mieste, Biržų apskrityje ir mieste, Kėdainių apskrityje ir mieste, Kretingos apskrityje, Marijampolės apskrityje ir mieste, Mažeikių apskrityje, Panevėžio apskrityje, Seinų apskrityje, Rokiškio apskrityje, Šakių apskrityje ir mieste, Tauragės apskrityje ir mieste, Trakų apskrityje ir mieste, Vilkaviškio apskrityje ir mieste ir Zarasų apskrityje.

MIESTELIS, KURIAME KALĖDODAVO NUODEMINGI KUNIGAI

Snaigupės dvare turėjo savo taborą ir, vieną naktį užpuolė vienuolyną, padarė baisų pogromą.

Liškiava senovėj buvo garsi narsiais valdovais ir aukštakuorc pilimi, kurios sienas puldinėdavo Dainavos šalies priešai: kryžiuočiai, gudai ir lenkai. Lietuvai apsikrikštijus, po Liublino unijos Liškiava išgarsėjo bažnyčiomis ir domininkonų vienuolynu, kuris vėliau buvo paverstas nusikaltusių kunigų kalėjimu. Tas kunigų kalėjimas iki šiai dienai yra gana sveikas išlikęs.

Liškiavos istorija maždaug tokia: Liškiavos pilis, manoma, statyta prieš 900 metų Gardino kunigaikščių ir ji buvusi vadinama Naujapiliu. Prieš 500 Jogaila, būdamas Lenkijos karalium ir Lietuvos didž. kunigaikščiu Liškiavos pilį padovanojęs riteriui Liškai. Nuo jo vardo Naujapilis buvo pavadintas Liškiava. Lietuvai apsikrikštijus, ant kito šalia pilies buvusio piliakalnio buvusi pastatyta didžiulė bažnyčia, kuri, laikui bėgant, nugriūvusi į Nemuną, nes vandeningas sraunus Nemunas, grauždamas savo vagą išgriovęs kalną po bažnyčios pamatais ir jį sugruvusi, jos griūvėsiais ir šiandien užverstas Nemunas. Po tokios pamokos bažnyčia buvo pastatyta atokiau nuo Nemuno, dabartinėj vietoj. Vėliau Liškiavos bajoras Kosilas pastatė vienuolyno rūmus ir 1679 m. mirdamas savo turtus su baudžiauninkais užrašė vienuoliams, nors turėjo dvi dukteris. Jo žentai, Valavičius ir Piatkovskis del to labai pasipiktino, bet, negalėdami teisiniai uošvio turtų atsiimti, jie panaudojo smurtą — suorganizavo būrį klajokų totorių, kurie Išlaužė vartus ir duris, išdaužė langus, sulaužė kryžius, o vienuoliams sudraskė habitus, juos pusnuogius, batagais kapodami, išvarė į laukus. Vienuoliai padavė karaliui Višnioviečkiui ir vyriausiam Lietuvos kunigaikštijos tribunolui skundus. Tribunolas priteisė Liškiavą grąžinti vienuoliams, bet Kosilo žentai nenorėjo sprendimo klausyti, tuomet Vilniaus vyskupas jiems pagrasė ekskomunika ir jie nusileido — Liškiava vėl atiteko vienuoliams. Tačiau vis delto vienuoliai bijodami, kad pogromas nepasikartotų, laisvai šeimininkauti nedrįso, todel vienuolyne įsteigė nusikaltusiems kunigams kalėjimą. Kunigus čia gabeno ne tik is Lietuvos, bet ir iš Lenkijos.

XIII amž. per Lenkijos dalijimus, kaip Suvalkijos dalis, Liškiava, pateko prūsų valdžion. Prūsai nusavino vienuolių turtus — palivarkus, kaimus su baudžiauninkais, malūnus, mužikų kultūros ir apšvietos įstaigas — ė karčiamas ir miestelio jurzdiką, mišriai apgyventą žydų, totorių ir krikščionių. Prūsų valdžia įstatymais pagerino baudžiauninkų būklę, nes uždraudė ponams juos pardavinėti ir į šunis mainyti. Tačiau materialiai jų būklė dar pasunkėjo, nes užkrovė naujus mokesčius ir rinko kontribucijas. Toks režimas tęsėsi iki Napoleono karų. 1807 m. Tilžės taikos sutartimi Suvalkijos kraštas su Liškiava atiteko Lenkijos kunigaikštijai, kurią globojo Soksonijos karalius. Nuo to laiko Liškiavą vėl atsiėmė vienuoliai ir, nežiūrint valdovų kaitaliojimosi, vienuolynas klestėjo iki 1861 m. baudžiavos panaikinimo. Netekęs nemokamų darbininkų, vienuolynas pradėjo smukti.

Dabar Liškiava yra likusi tik paprastu bažnytkaimi, kokių Lietuvoj yra apščiai, bet vis delto Liškiavoje, kur nepažvelgsi, visur pastebėsi gilios senovės pėdsakus. Liškiavos ir jos apylinkių gamta nepaprastai graži. Tačiau žmonės, ilgus laikus gyvenę po vienuolių jungu, iki šių dienų išliko labai prietaringi, tiki visokiom legendom, kuriomis apipinta ne tik Liškiava, bet ir jos apylinkės.

Daugumas liškiaviečių, gyvendami užkampy, apie 50 km. nuo artimiausio gelžkelio stoties — Alytaus, nėra matę didesnio miesto, kaip Merkinė. Anapus Nemuno yra Vilniaus kraštas, tad jį dabar yra tolimam užkampy ir pažangai čia įsiveržti sunku.

Patekęs Liškiavon, apžiūrėjau senoviško stiliaus bažnyčią ir vienuolyno rūmus, kurie yra mūriniai ir mūriniu koridorium sujungti. Juo vienuoliai, o vėliau kunigai — kaliniai buvo varomi į bažnyčią melstis. Vienuolyno rūmuose dabar yra viso bažnytkaimio administracija: policija, vargonininkas, zakrastijonas ir kt. Kitose patalpose rengiama turizmo stotis. Vienuolyno ir bažnyčios rūsiuose yra nemaža įdomių senienų, tik reiktų jas palikti originalias, nes kai kas "pertaisoma."

Aukštam krante, kurį Nemunas metai po metų griauna, riogso dzūkiškos pirkelės didžiai apgriuvęs pilies bokštas su siaurais urvais, kuriais žmogus vos gali pralįsti. Pilies būta didelės, nes kalnas ir Nemunas užversti akmenimis. Belaipiojant po krantus ir besidairant po gražias anapus Nemuno lygumas, kuriose miško pelkėse spokso išmėtytos paniurusios sodybos, bet baltais gaminais lušnos, nepastebėjau kai iš pakrantės išlindo dzūkas:

— Macyc, ponas, ne viecinis, kad tep cekavinės, — prabilo jis į mane, — cia daug atvažiuoja pasižiūrėc, nors nieko cekavo nėra.

— Kaip tai, štai pilies griuvėsiai, ten vienuolynas, be to, graži gamta, — pastebiu.

— Visi tep sako, kad graži gamta, bet pamėgintut cia pagyvenc, mislinu, būt nemiela. Kas cia, kur cia, žemės drykos. Buvau Amerikoj, žinau, kaip žmonės gyvena, bet cia . . . — atsiduso dzūkas kreipdamas mano dėmesį į nublukusius trinyčius ir dideles vyžas.

— Gal šį tą papasakotum apie Liškiavą, — paprašiau siūlydamas papirosą.

Dzūkas nusišluostė žilstančius ūsus ir, užsidegęs papirosą, atsisėdo ant griuvėsių krūvos, pradėjo pasakoti ko aš nesitikėjau:

— Va kaip macyc už Nemuno pro medžius baltuoja Druskininkų bažnyčia. Pamacytai, kap inrengė dačius, kad net Pilsudskas atvažiavo vasdroti. O apie Liškiavą, ką cia šnekėc, po biskį dzylą ir jau. Prieš veinas ne tokia buvo, būdavo dačnikai suvažiuoja iš Druskininkų, atsiveža gėrimų, valgių, dar ir muzikų, sugula, sutupia ant kalno ir baliavoja. Liškiavoj buvo keliolika zvoščikų, ponus sau bevežiodavo. O dabar reitai kas atvyksta. Seniau net iš Birštono atvažiuodavo, tuomet liškiaviečiai gerai vertėsi, — baigė jis pasakoti.

Liškiavos žydai neišgyventų iš verteigavimo, jei nedirbtų žemės. Pats radau barzdotą žydą, laukuose kasantį bulvėms duobę ir vyžomis apsiavusį, kitus mačiau dengiančius stogą, piaunančius malkas, ko kitur Dzūkijoj nematyti.

Liškiaviečiai nepriklausomybės kovų laikais kaip ir periojiečiai turėjo gausius ir stiprius šaulių būrius, kurie neleido veržtis į Lietuvos gilumą priešams.

J. Čyžius

("L. Ž.")

Klaipėdos uosto akmeninis molas, per kilometrą įsikišęs į Baltijos jūrą. Ramios jūros vaizdas prieš saulėleidį. Klaipėda su uostu tapo atplėšta nuo Lietuvos ir prijungta prie Vokietijos.

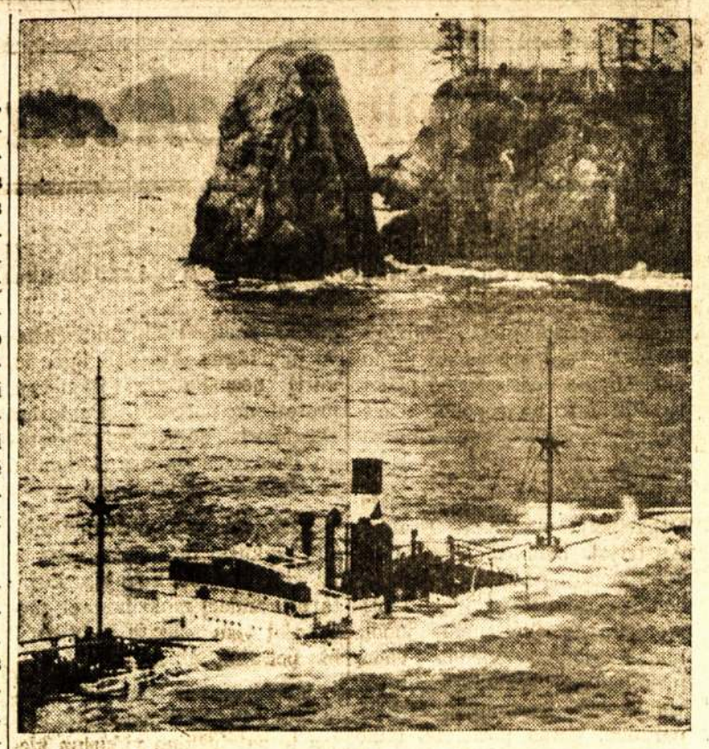

Anglijos laivas Temple Bar netoli Washingtono valstijos kranto. Jis užėjo ant uolos ir pramušė dugne skylę. Nufotografuotas atsigulus ant uolos.

PLATINKITE ir UGDYKITE "LIAUDIES BALSĄ"

nu eina. Jis yra statybos viršininku. Jis gali įsakyti atvežti malkų su rogėmis. Jie jas deda vietoj bėgių, — patarė stoties viršininkas konduktoriams.

— Malkų duosiu, bet ne už dyką. Juk jos yra mūsų statybinė medžiaga. Traukinyje šeši — septyni šimtai keleivių. Moterys ir vaikai gali likti traukinyje, o likusiems lopetas į rankas — ir iki vakarui kasti sniegą. Už tą gausit malkas. Jeigu jie atsisakys, tegu sėdi iki naujų metų, — pasakė Tokarevas konduktoriams.

* * * *

— Žiūrėkit, kokia minia žmonių ateina. Ir moterys! — kažin kuris nusistebėjusiai šuktelėjo už Korčagino nugaros.

Povilas atsisuko.

— Štai tau šimtas žmonių, duok jiems darbą ir prižiūrėk, kad nesėdėtų, — pasakė Tokarevas prisiartindamas.

Korčaginas pradėjo dalinti darbus naujai atvykusiems. Koks tai aukštas vyras, apsivilkęs uniforminę gelžkeliečių milinę ir užsimovęs ant galvos šiltą krakulinę kepurę, sukė rankose lopetą ir, kreipdamasis į šone stovinčią jauną moterį kokietiškoj kepuraitėj, protestavo:

— Aš sniego nekasiu, manęs tą daryti niekas priversti negali. Jeigu mane paprašys, aš kaipo gelžkelio inžinierius galiu padėti tvarkyti ir vesti darbą, bet knisti sniegą nei aš, nei tu neprivalom, to instrukcijose nėra nurodyta. Aš jį patrauksiu atsakomybėn. Kas čionais yra dešimtininku? — paklausė jis greta stovinčio darbininko.

Priėjo Korčaginas.

— Kodel jūs nedirbate, pilieti?

Vyras apvedė Povilą tyrinėjančiai įtariamu žvilgsniu.

— O jūs kuom save persistatot?

— Aš darbininkas.

— Tada man su jum nėra ko kalbėti. Prisiųskit man dešimtininką, arba kas čianais pas jus . . .

— Korčaginas pažiūrėjo į jį.

— Nenorite dirbti — nereikia. Be mūsų pažymėjimo ant gelžkelio bilieto į traukinį nesėsit. Toks yra įsakymas statybos vedėjo.

— O jūs, piliete, taipgi atsisakot? — pasisuko Povilas į moterį ir akymirkai sustingo: prieš jį stovėjo Tonė Tumanova.

Ji su vargu pažino škarmalais apsirengusį Korčaginą. Nuplyšusiuose purvinuose drabužiuose ir fantaziškoj avalinėj, su juodu rankšluosčiu ant kaklo, senai nepraustu veidu stovėjo prieš ją Povilas. Tiktai akys spindėjo su tokia pat, kaip kad ir pirmiau, neužgęstančia ugnim. Ir štai šis driskius, panašus į tikrą valkatą, dar taip nesenai buvo jos mylimuoju. Kaip viskas pasikeitė!

Ji su savo vyru po nesenai įvykusių vestuvių važiuoja į didmiestį, kur jis užima gelžkelių valdyboj atsakomingą darbą. Štai kur jai prisiėjo susitikti su jaunystės draugu. Jai net nepatogu buvo paduoti jam ranką. Ką pamanys Vasilius? Kaip nemalonu, kad Korčaginas taip apsileido. Matomai, apart žemės knisimo, pečkurys nepadarė gyvenime jokios pažangos.

Ji stovėjo apimta abejonės, o jos veidas apsipylė susijaudinimo spalva. Gelžkelietį įsiutino akyplėšiškas, kaip jam rodėsi elgimasis driskiaus, neatitraukiančio akių nuo jo žmonos. Jis trenkė į žemę lopetą ir priėjo prie Tonės.

— Einam, Tone, aš negaliu ramiai žiūrėti į šitą Loccaronį.

Korčaginas gerai žinojo iš romano "Džuzepe Garibaldi" kas toks yra Loccaroni.

— Jeigu aš Loccaroni, tai tu nedapiautas buržujus, — kurčiai jis atsakė gelžkeliečiui ir, pervedęs žvilgsnį ant Tonės, sausai pasakė: — Imk lopetą, drauge Tumanova, ir stok į eilę. Neimkit pavyzdžio iš šito nusipenėjusio buivalo. Prašau dovanoti, nežinau kuom jis del jūsų yra.

Povilas nemeiliai nusišypsojo į Tonės kudlotus batus, ir dadėjo:

— Likti čionais nepatarčia. Tikriausiai šiomis dienomis apsilankys banda.

Apsisuko ir nuėjo pas savuosius, plauškendamas kaliošu.

Paskutiniai Povilo žodžiai padarė įtekmę ir į gelžkelietį.

Tonė prikalbėjo jį likti dirbti.

Vakare, pabaigę darbą, grįžo į stotį. Tonės vyras nuėjo pirmiau, skubindamas užimti traukinyje vietą. Tonė sustojo praleisdama darbininkus. Paskui visus, pasiremdamas lopeta, ėjo nuvargęs Korčaginas.

— Sveikas, Povilai. Aš, prisipažįstu, nelaukiau ir nesitikėjau tave tokiuo pamatyti. Nejaugi tu valdžioj nieko geresnio neužsitarnavai, kaip tik knistis po purvą. Aš maniau, kad tu senai komisaras arba tam panašiai. Kaip tai nenuosekliai pas tave gyvenimas susidėjo . . . — kalbėjo Tonė greta su juo eidama.

Povilas sustojo, apvedė Tonę nustebusiu žvilgsniu.

— Aš taip pat nesitikėjau pamatyti tave tokia . . . užmarinuota, — galu gale jis pritaikė minkštesnį žodį.

Tonės ausų galiukai paraudo.

— Tu vis taip pat storžieviškai tebekalbi!

Korčaginas užsidėjo lopetą ant peties ir pradėjo eiti dideliais žingsniais. Tiktai atsitolinęs keletą žingsnių nuo jos, atsakė:

— Mano storžieviškumas kur kas švelnesnis už jūsų, drauge Tumanova, arba, antraip pasakius, mandagumas. O apie mano gyvenimą nėra ko rūpintis, čionai viskas tvarkoj. O jūsų gyvenimas susidarė daug blogiau, negu kad aš laukiau. Pora metų tam atgal tu buvai daug geresnė: nesigėdinai darbininkui paduoti ranką. O dabar nuo tavęs naftalina pakvipo. Ir, sakau, sąžiningai, kad man su tavim nėra ko kalbėti.

* * * *

Povilas gavo laišką nuo Artiomo. Brolis rašė, kad greitai bus jo vestuvės ir prašė Pavką atvažiuoti nežiūrint kas ten nebūtų.

Vėjas išplėšė iš rankų Korčaginui baltą popierio lakštą, ir tas kaip karvelis pakilo į orą. Nematyti jam brolio vestuvių. Ar išvažiavimas galimas? Jau vakar meška Pankratovas aplenkė jo grupę ir ėjo pirmyn tokiu tempu, kad visi tik nusistebėjo. Pankratovas ėjo į lenktynes už pirmenybę ir, pametęs savo paprastą ramumą, uždegė savuosius beprotiška energija.

Patoškinas tėmyjo savuosius darbininkus. Nuostabiai trindamas smilkinius, klausė pats savęs: "Kas jie per žmonės? Kas ta nesuprantama jėga? Jeigu geras oras pasitaikys dar nors aštuonias dienas, tai mes beabejonės dasivarysim iki malkų. Išeina, amžių gyvenk, amžių mokinkis, o senatvėj kvailių liksi. Šie žmonės savo darbu sumuka visus išskaičiavimus ir normas."

Iš miesto atvažiavo Klavičenko, atvežė paskutinę juom keptą duoną. Pasimatęs su Pankratovu, jis susirado Korčaginą. Draugiškai pasisveikino. Klavičekas, šypsodamas, išėmė ir maišo puikų švedišką geltonos odos švarką, ir sudavęs delnu per minkštą chromą, pasakė:

— Šis švarkas del tavęs. Ar žinai nuo ko? . . . Cha! Na ir kvailas iš tavęs vyrelis! Jį tau draugė Ustinoviča davė, kad tu, kvaili, nesušaltum. Šį švarką draugas Olšinskis jai dovanojo, o ji iš jo rankų paėmus tiesiog man padavė — vežk Korčaginui. Akimas jai pasakojo, kad tu suplyšusiam triuky ant šalčio dirbi. Olšinskis biskutį pasuko nosį. "Aš, — sako, — šitam draugui milinę galiu pasiųsti." O Rita juokiasi: tai menkniekis, švarke jam bus geriau dirbti ! Imk!

Povilas nustebusiai palaikė raukoje brangią dovaną ir abejotinai apsivilko jį ant sustingusio kūno. Minkšta skranda greitai sušildė pečius ir krūtinę.

* * * *

Rita užrašinėjo:

20 gruodžio:

Eilė pūgų. Sniegas ir vėjas. Bajoriškiai buvo beveik prie tikslo, bet šalčiai ir pūgos sustabdė juos. Viskas paskendo giliame sniege. Kasti sušalusią žemę sunku. Liko viso tik trys ketvirtadaliai kilometro, bet pati sunkiausia ir kebliausia vieta.

Tokarevas pranešė: pas mus statybos darbininkų tarpe pasirodė tifas, trys jau susirgo.

(Bus daugiau)

KLAIPĖDOS KRAŠTAS PERLEIDUS VOKIETIJAI

Užsienių lietuvių spauda jau iš telegrafinių pranešimų žino apie Lietuvą ištikusį skaudų smūgį, kuriuo yra Klaipėdos krašto ir uosto netekimas. Čia patiekiama Klaipėdos krašto paskutinių įvykių santrauka.

I. Vokietijos Reikalavimai Lietuvai

Kovo mėn. 20 dieną Berlyne įvyko apie valandą laiko užtrukęs pasitarimas, kuriame dalyvavo Vokietijos užsienių reikalų ministeras Ribbentropas, Lietuvos užsienių reikalų ministras Urbšys ir Lietuvos įgaliotas ministras Vokietijai Škirpa. Buvo tartasi dėl Lietuvos ir Vokietijos glaudesnių santykių.

Ministras Ribbentropos pasitarimo metu Vokietijos vyriausybės vardu pateikė Lietuvai reikalavimą grąžinti Klaipėdos kraštą Vokietijai. Tą reikalavimą Vokietijos vyriausybė rėmė tautų apsisprendimo principu, nes Klaipėdos kraštas esąs vokiškas ir reiškiąs noro grįžti prie Reicho. Ministeris Ribbentropas pažymėjo, kad jeigu kraštas bus grąžintas geruoju, susitarimo keliu, tai Vokietija plačiai atsižvelgs į Lietuvos ūkinius interesus Klaipėdos uoste, ir toks reikalo sutvarkymas pasitarnaus būsimiems geriems abiejų kaimyninių valstybių santykiams. Bet jeigu Lietuva tokio reikalavimo nepriimtų, tai Vokietija pati spręs Klaipėdos krašto sugrąžinimo klausimą, pavartojusi tam reikalingas priemones. Suprantama, kad ginkluoto susirėmimo atveju, nebūtų jokio tikrumo ar karo veiksmai apsiribotų vien Klaipėdos kraštu. Vadinas, grėstų dideliu pavojumi Lietuvos nepriklausomybei.

Lietuvos Ministrų Taryba, išklausiusi ministro Urbšio pranešimą, ilgai ir nuodugniai svarstė susidariusią padėtį. Ministrų Taryba, painformavusi apie padėtį Seimo narius ir atsižvelgdama į Vokietijos reikalavimą dėl Klaipėdos krašto perleidimo, nutarė priimti.

Jau kovo 22 d. lėktuvu išskrido į Berlyną Lietuvos vyriausybės delegacija, užsienių reikalų ministro Urbšio vadovaujama, susitarti dėl Klaipėdos krašto perleidimo Vokietijai. Tą pat dieną nuo 7 val. vakaro vyko pasitarimai ir apie 12 val. nakties buvo pasirašyta sutartis.

II. Kaip Lietuva su Vokietija Susitarė Dėl Klaipėdos

Pagal Lietuvos ir Vokietijos sudarytą sutartį, nuo kovo 23 dienos **Versalio sutartimi nuo Vokietijos atskirtas Klaipėdos kraštas vėl sujungiamas su Vokietijos Reichu.** Iš Klaipėdos krašto, pagal sutartį, tuojau evakuojamos Lietuvos karinės jėgos ir policinės pajėgos. Lietuvos vyriausybė rūpinsis, kad kraštas būtų paliktas tvarkingoje padėtyje. Abi šalys paskirs komisarus, kurie turės įvykdyti perdavimą tų žinybų, kurios nepriklauso Klaipėdos krašto autonominėms įstaigoms. Ūkiniams Lietuvos interesams apsaugoti **Lietuvai Klaipėdoje bus įsteigta laisva uosto zona,** dėl kurios smulkiau bus susitarta vėliau. Lietuvos ir Vokietijos draugiškiems santykiams sustiprinti **abi šalys įsipareiguoja nesiimti jėgos viena prieš kitą ir neremti bet kurio iš trečiosios pusės prieš vieną iš šalių kreipiamo jėgos pavartojimo.** Tokiu būdu sutartis įgyja ir savotiško nepuolimo pakto prasmę. Sutartis įsigalioja ją pasirašius.

Prie sutarties yra priedas, kuriame nužymėti pagrindiniai dėsniai, pagal kuriuos bus įsteigta Lietuvai Klaipėdos uoste laisvoji zona. Laisvai zonai valdyti ir eksploatuoti bus įsteigta mišri Klaipėdos uosto bendrovė su vyraujančiu Lietuvos kapitalu. **Uosto zona perleidžiama Lietuvai 99 metams su pakankamu žemės ir vandens plotu bei įrengimais. Nuoma už laisvąją zoną laikoma sumokėta ikišiolinėmis Lietuvos investicijomis Klaipėdos uoste.** Taip pat bus patikrintas Lietuvai palengvintas susisiekimas geležinkeliu, vandens ir sausumos keliais į laisvąją zoną.

III. Kaip Krašto Seimelis Palaidojo Autonomiją

Kovo 22 d. 9 val. vakare buvo susirinkęs Klaipėdos krašto Seimelis. Iš lietuvių dalyvavo tik vienas atstovas dr. Pajaujis. Seimelio posėdyje kalbėjo dr. Neumanas. Jis pasakė, kad Klaipėdos kraštas atskiriamas nuo Lietuvos ir grįžta prie Reicho. Pasiūlė pasiųsti telegramą Hitleriui. Neumanas dar pažymėjo, kad kraštas anuomet buvo atskirtas nuo pramoninės šalies ir priskirtas prie žemės ūkio krašto, o tai kenkę Klaipėdos krašto interesams ir sunkinę jo gyvenimą.

Ta vienintelė dr. Neumano pasakyta trumpa kalba buvo palydėta Vokietijos himnu. Tai buvo šio Seimelio pirmasis ir paskutinis posėdis. Posėdyje ūpo pakilimo nesijautė. Seimelio nariai buvo susikaupę, susirūpinę. Gal bent kaikurie jų suprato, kad jie čia eina krašto autonomijos laidotuvininkų pareigą.

Klaipėdos kraštas niekad neturėjo tokių laisvės laikų, kaip būdamas nepriklausomos Lietuvos ribose. Niekad jis neturėjo ir tokios autonomijos. Gal būt todėl krašto gyventojai nesugebėjo ta autonomija tinkamai naudotis ir taip lengvai jos išsižadėjo. Daugelis vėliau su pasigėrėjimu minės taip lengvapėdiškai palaidotos laisvės laikus!

IV. Kaip Vokiečiai Užėmė Klaipėdos Kraštą

Kovo 22 dieną, kai pasklido žinia, kad Lietuva priima Vokietijos reikalavimus, Klaipėdos mieste ir krašte buvo iškeltos vokiškos vėliavos. Tuojau smogikai ir krašto policija pradėjo statyti savo sargybas paštuose, muitinėje, uoste, radiofone ir kitose centro valdžios įstaigose. Gubernatorius paliepė valdininkams toliau eiti savo pareigas. Nuotaika mieste buvo labai pakilusi, nepaprastai didelis judėjimas. Daugelis žmonių stengėsi tuojau apleisti Klaipėdos kraštą. Išsikraustymą labai trukdė susisiekimo priemonių trūkumas, nes traukiniai buvo perpildyti, o sunkvežimių ir automobilių beveik buvo neįmanoma dėl jų brangumo ir trūkumo.

Smogikai ir policija iš kai kurių šaulių būrių atėmė ginklus ir juos perdavė mūsų kariuomenei. Kariuomenės pulkas, su visais ginklais ir turtu apleido kareivines ir žygiavo Didž. Lietuvos link. Kariai buvo prislėgti lietuvių tautą ištikto smūgio, bet parodė didelį drausmingumą. Todėl jokių nesusipratimų neįvyko. Klaipėdoje paliko tiktai įgulos atstovai, kurie turėjo perduoti kareivines ir krašto karinę valdžią atvykusiai Vokietijos kariuomenės vadovybei.

Tą pačią dieną (III. 22) vakare per Tilžės tiltą įžengė į Klaipėdos kraštą vokiečių kariuomenės pėstininkų, motorciklistų ir dviratininkų dalys. Jos skubiai traukė į Klaipėdą, palikdamos mažus būrelius Pagėgiuose ir Šilutėje.

Lietuvos pasienio policija persikėlė ir užėmė sargybas ties naująja Lietuvos-Vokietijos siena, kur anksčiau buvo Vokietijos-Rusijos rubežius. Vokiečių pusėje yra muitininkai, smogikų ar karių sargybos. Jurbarke, Tauragės Naumiestyje ir Kretingoje steigiamos muitinės, o kitose vietose sienos pareinamieji punktai.

Iki šiol buvęs Tilžėje Lietuvos konsulatas perkeltas į Klaipėdą. Lietuvos komisaru perduoti vokiečių įstaigoms perduotinas žinybas paskirtas direktorius Norkaitis; vokiečių komisaras — Bertuleitis, buv. paskutinės direktorijos pirmininkas.

Kovo mėn. 23 dieną jau visame Klaipėdos krašte, mieste ir uoste šeimininkavo vokiečiai. Tą dieną apie 10 val. į Klaipėdą atvyko Vokietijos kancleris Hitleris. Jis atplaukė karo laivu "Deutschland," dar kelių karo laivų lydimas. Vokiečių organizacijos ir visuomenė Hitlerį iškilmingai sutiko. Teatro aikštėje jis priėmė kariuomenės dalinių paradą ir čia susirinkusiai visuomenei pasakė trumpą kalbą; pasidžiaugė, kad Klaipėdos kraštas parodė didelę savo ištikimybę Vokietijai. Po to, su daugeliu palydovų, Hitleris pervažiavo per miestą ir grįžo į laivą. Apie 16 val. Hitleris laivu "Leonard" išvažiavo iš Klaipėdos, paviešėjęs iš viso tiktai apie 6 valandas.

Kovo 22 dieną buvo Klaipėdoje ir krašte padaryta kratų pas pasižymėjusius lietuvius ir daug jų suimta. Žymi jų dalis tuojau buvo paleista. Susitarimu su Lietuva, Vokietija pasižadėjo nepersekioti lietuvius už jų ikišiolinę politinę veiklą bei įsitikinimus.

Lietuvos visuomenė žinią apie Vokietijos reikalavimus, tų reikalavimų priėmimą bei Klaipėdos krašto Vokietijai perleidimą priėmė su dideliu skausmu, bet ir su rimtimi bei drausmingumu. Mes visi suprantame, kad dabartinėse sąlygose krašto perleidimas Vokietijai buvo neišvengiama blogybė.

V. Ď. V.

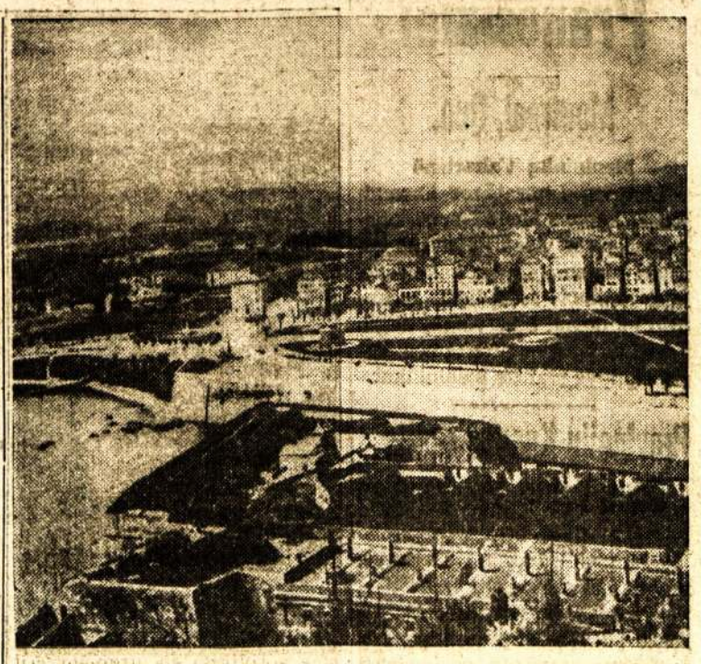

Vaizdas Korfu salos, del kurios reiškiasi didelis įtempimas tarp Anglijos ir Italijos. Anglija pareiškė, kad kiltų karas, jei Italija mėgintų šią Graikijos salą užimti.

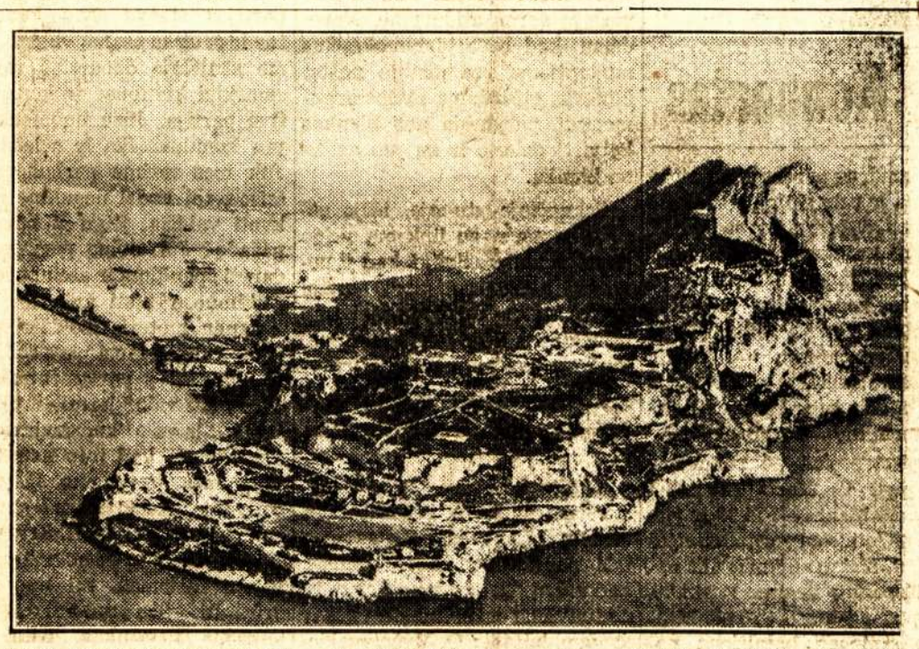

Britanijos "Baltasis Dramblys" — Garsioji Gibraltaro uola — iš Atlanto į Viduržemio jūrą išėjimo vartai. Dabar ties ja koncentruojasi Anglijos, Francijos ir Vokietijos laivynai.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas: — Kaip yra lengviau atsikviesti iš Lietuvos seserį, ar kviečiant į svečius, ar suradus vaikiną del apsivedimo? Kiek maždaug reikalinga turėti banke pinigų, ar reikia turėti neblogai apmokamą darbą, turėti nuosavus namus ir kiek tas lėšuotų? Prašau atsakyti.—**Beardmorietė.**

Atsakymas: — Kanados valdžia varžo svetimšalių įvažiavimą į šią šalį, bet kartu ir pageidauja imigrantų. Tai yra įleidžia įvažiuoti tik tokius, kurie imigracijos viršininkų nuomone galės šioje šalyje įsikurti, nereikalaus pašalpų ir taip pat neatims iš industrinių darbininkų darbų. Tam įrodyti, kiek mums žinoma, imigracijos virsininkai iš kviečiančio reikalauja įrodyti, kad atvykusis į šią šalį nebus jiems sunkenybe.

Į svečius atvykti įleidžia, bet ne taip lengvai. Mat tas, pas kurį svečias ar viešnia atvažiuoja, privalo turėti gerą poziciją šioj šalyj, taip pat turi užstatyti nemažą turto laidą, kad svečias ar viešnia sulig nustatyto laiko išvažiuos iš šios šalies. Profesionalams, kaip tai gydytojams, profesoriams, dvasiškiams bei biznieriams į svečius atvykimo sąlygos lengvos, darbininkams — sunkios.

Pas vaikiną jūsų seseriai atvažiavimo sąlygos būtų gan lengvos, jeigu tas vaikinas turėtų nors septynis šimtus dolerių, turėtų nuolatinį darbą nors su 20 dolerių alga per savaitę ir imigracijos viršininkams sesers laiškais prirodytų, kad atvykus sesuo tikrai su juo susituoks. Tokiam atsitikime jos atsiėmimas kainuotų paprastą kelionę ir kokia 15-20 dolerių agentui už įleidimo dokumentų padarymą. Bet taip atvykusi sesuo būtinai turėtų ištekėti už to vaikino, o ne, tai būtų deportuota to vaikino lėšomis. Bet ar toks atsikvietimas būtų praktiškas? Ar būtų patenkinta jūsų sesuo ištekėjusi už niekad nematyto vaikino?

Kitaip atvaziavimo sąlygos sunkesnės. Tačiau šiuo klausimu pasiteiraukite bet pas kurį laivų linijos agentą. Jie skelbiasi ir Liaudies Balse.

Klausimas: — Ar galima išieškoti nuostolius iš asmens, kuris beatostogaudamas Lietuvoj padarė kokią nors suktybę ir atvažiavęs į Kanadą čia turi nuosavus namus? Minimas asmuo nuvažiavęs į Lietuvą pasigyrė, kad galįs padaryti įvažiavimui į Kanadą leidimus. Atsirado tokių, kurie juom patikėjo ir davė jam pinigų, o tas agentas sugrįžęs Kanadon nesirūpina tuo reikalu ir ramiai sau gyvena. — **Beardmorietis.**

Atsakymas: — Jūsų klausimas neaiškus. Rašote, kad asmuo beatostogaudamas Lietuvoj apgaudinėjo žmones, bet nieko nepaminite apie prirodymą. Jeigu turite kokius nors prirodymo dokumentus, kaip tai kaltinamojo asmens išduotas apgautiesiems kvitas ar jiems rašytus laiskus, iš kurių būtų galima nustatyti, kad kaltinamasis tikrai apgaudinėjo tuos žmones, tuomet galima būtų užvesti jam bylą. Kitaip sunku būtų jam ką padaryti, nes didelė dauguma apgautųjų nelaimi bylų, kad neturi prirodymų.

Kaip galima bylą užvesti, jums rodą gali duoti tiktai advokatas.

LIETUVOS ŽINIOS

KADA MARIJAMPOLIEČIAI SUŽINOJO APIE KLAIPĖDOS NETEKIMĄ

Marijampolė.—Nežiūrint, kad užsienis apie pavojų Klaipėdai žinojo kelias savaites anksčiau, marijampoliečiai, taip pat ir kitų vietų Lietuvos gyventojai apie Vokietijos reikalavimus lietuvai tesužinojo iš radio pranešimų kovo 22 d. ryte. Kadangi ne visi marijampoliečiai gyvena tokiam liuksuse, kad turėtų radio imtuvus, o kiti, kad ir turi, bet rytinių naujienų neklausė, tad mieste pasklido įvairių gandų apie Klaipėdos netekimą ir Lietuvos okupaciją, kas labai prislėgė žmonių nuotaiką. Kiek tikslesnių žinių paskleidė rytiniai laikraščiai, tačiau galutinai padėtis paaiškėjo tik 12 val., kada per radio buvo pranešta apie reikalavimų priėmimą ir sustiprintos apsaugos stovio paskelbimą.

Liūdnos žinios pribloškė marijampoliečius. Gatvės buvo pilnos žmonių, kurie grupavosi tai vienoj, tai kitoj vietoj, komentavo įvykius, dalinosi žiniomis ir gandais.

Kovo 22 diena — turgaus diena, ir mieste buvo daug ūkininkų, kurie prisiminė ne tik pereitų metų kovo 19 d. įvykius, bet ir kitus įvykius. Žmonės atrodė nuliūdę. Suvalkietiškas atsargumas jau buvo dingęs.

Po pietų atsirado daug girtų; gatvės persipildė žmonėmis. Temstant gatvėse buvo daugiau žmonių, negu sekmadieniais po pamaldų. Žmonės tik ir kalbėjo apie Klaipėdos kraštą.

Londono policija varosi sugavus Čekoslovakijos pabėgėlius. Kuomet Anglijos autoritetai norėjo juos įsodinti į orlaivį, jie pagrumojo iššokimu iš orlaivio, užtai lakūnas atsisakė išvežti.

Kaip Kas iš Montrealo

Montrealo Ekonominiai Reikalai Kritiškoje Padėtyje

Balandžio 13 d., Kvebeke, Montrealo miesto ir provincijos viršininkai susivažiavę svarstė Kanados didmiesčio, Montrealo, reikalus.

Kadangi Montrealo miestas jau apie $280,000,000 įsiskolinęs Kanados, S.A.V. ir Anglijos milijonieriams, tai, greičiausiai minėtų šalių kapitalistams atsisakius duoti daugiau paskolų be provincialės valdžios garantavimo, naujų paskolų gavimo klausimas atsidūrė provincijos sostinėje svarstymui.

Montrealo majoras C. Houde su keliolika aldermanų nuvykęs Kvebekan gavo sutikimą iš provincijos viršininkų del užtraukimo naujų paskolų iš įvairių svetimų valstybių. Taipgi miesto viršininkus autoritetizavo naujų mokesčių (taksų) uždėjimui ant dar netaksuojamų ar mažai taksuojamų daiktų.

Tarp smulkių savininkų ir kasdieninių darbo žmonių reikmenų taksavimo padarė pasikėsinimą paimti už pakarpos ir stambesnius pelnagrobius, kaip tai: M. Light Heat & Power Co. leista taksuoti su $350,000 naujų taksų ir Bell Telephone Co. su $125,000.

Tolimesnių miesto ekonominių reikalų aptarimui nutarė turėti konferenciją, į kurią būtų pakviesti miesto, provincijos ir federalės valdžios viršininkai, taipgi bankieriai. Bankieriai kviečiami pasisakyti, "ką jie galės pagelbėti del Montrealo miesto?" Kiek ši konferencija duos miestui naudos, iš anksto galime spręsti, nes ir pats p. Houde pareiškė: "Montrealui reikia ne mitingų, bet pinigų." Matomai jie jau iš anksto puikiai žino, kad bankieriai dalyvaudami toje konferencijoje paleis tas stambesnes žuvis iš aptaksuojamų bučiaus.

C. Houde Privertė Provincijos Valdžią Remti Sniego Valymo Fondą

Senai išsibaigus miesto gatvių valymo fondams ir nesurandant iš niekur kitur pajamų tiems tikslams, o miesto gatvėms esant nepereinamai užverstomis sniegu ir ledais, Montrealo miesto majoras kreipėsi į provincialę valdžią finansuoti sniego valymą.

Provincialis priemieras M. Duplesis, matydamas, kad atsisakydamas remti Montrealo reikalus griežtai nusistatyts milijoninio miesto gyventojus prieš save, greitai sutiko, pareikšdamas C. Houdui: "Eik ir eikvok vieną milijoną dolerių del valymo sniego iš Montrealo gatvių, jei tas reikalinga."

Laiku pasigautas p. Duplesis su mūsų miesto gyventojų reikalavimu.

Daktarai Kelia Miesto Gyventojų Sveikatingumo Klausimus

Balandžio 13 d. rytinės Montrealo miesto dalies daktarai organizuotai pasiuntė keletą reikalavimų miesto tarybai. Paminėtini sekanti:

1. Jie kelia reikalavimą, kad rytinėje Montrealo dalyje būtų statoma ligoninė, kuri turėtų uždavinį aptarnauti kelis šimtus tūkstančių to distrikto gyventojų.

2. Kad miesto bedarbiams leistų lankyti privačius daktarus, o nebūtų siunčiami į neįmanomas, del tolio, pasiekti ligoninės ir kad jų sąskaitas apmokėtų iš miesto fondų.

3. Sulaikyti pardavinėjimą neparuošto (raw) pieno.

Šie reikalavimai įteikti Montrealo miesto tarybai su daktarų organizacijos keliolikos viršininkų parašais.

Ateinantį Trečiadienį Bus Dalinas Saulės Užtemimas

Balandžio 19 d. 10.54 val. ryte montrealiečiai matysime dalinį saulės užtemimą, kuris tęsis apie valandą laiko.

Mokslininkų apskaičiavimu, bus 27 procentai saulės uždengti.

Susiidomavusieji matyti užtemimą pasiruoškite aprūkytus stiklus, arba filmų negetyvus, kad neužgautumėte savų "žiūronų."

Kas Nors Atsisakė Nuo "Garnio Dovanos"?

Balandžio 13 d. ryte D. Major'as, 3750 Melrose Ave., pažadintas iš miego kūdikio verksmo, išėjo uždurin ir rado ant laiptų kelių dienų kūdikį. Radinį atidavė policijai. Policija patalpino į Grey Nuns prieglaudą ir per spaudą atsišaukė į jo tėvus, kad jie ten galį susirasti.

Esu tikras, kad garnys ant jo dovanos nepriėmėjų smarkiai užsigaus ir gali net šelmystę iškirsti. Na, ir vertėtų . . .

L. B. Korespondentas

Norinti pirkti, parduoti, išmainyti ar apdrausti savo turtą, visuomet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštinėje

E. COTE

166 CHURCH AVE.
VERDUN
Montreal Tel. YOrk 1865

Pranešimai

Montreal, Que.

Menininkų Vakarienė

Lietuvių Literatūros Draugijos 47 kuopos Meno Grupė kviečias visus ir visas į vieną iš geriausių ir smagiausių vakarienę, kuri atsibus šeštadienį, balandžio 22 dieną. Šale valgių ir gėrimų bus įvairios programos, kurią išpildys įvairūs menininkai.

Provincijų Kuopos Galite Gauti Veltui Šias Knygas

Draugas Juozas Deksnys, rengdamasis perkelti laikrodžių parduotuvę ir taisytuvę iš Toronto į Kvebeko provinciją, nutarė savo knyginėlį, susidedantį iš 51 knygos, brošiūros bei žurnalo, paaukuoti provincijoj esamoms Lietuvių Literatūros Draugijos kuopoms. Žemiau telpa aukuojamų knygų sąrašas:

1. Stabmeldiška Lietuva.
2. Karolis Marksas ir jo Gy-Gyvenimas.
3. Pragaro Atgijimas.
4. Išsivystymas Gyvūnų.
5. Popiežių Prakeikimas.
6. Negyvenamoje Saloje.
7. Technikos Stebūklai.
8. Bedarbė ir Krizis.
9. Katalikai Prieš Fašistus.
10. Kas Daryti, Kad Sveiki Būtume?
11. Galutinis Klasių Kovų Tikslas.
12. Ar Buvo Visuotinas Tvanas?
13. Kaip Žmonės Su Ponais Kovojo?
14. Naujo Karo Gaisras.
15. Darbininkų Vienybė.
16. Mūsų Priešų Valstybės.
17. Vekselių Įstatai.
18. Įvairios Lietuvių Pasakos.
19. Vėliavos Akyvaizdoje.
20. Žvalgo Užrašai.
21. Ko Bus Mo-na Žvaigždės?
22. Paklydėliai.
23. "Oracijos" (2 kop.).
24. Oliveris Twistas.
25. "Šviesa" žurnalo 8 kop.
26. "Priekalas".
27. "Kultūra" žur. 11 kop.
28. Mūsų Žinynas.
29. Darbininkų Kalendorius.
30. "Trimitas" žur.
31. Krikščionybė ir Komunizmas.
32. Žemė ir Žmogus.
33. Religija.
34. Klausimai ir Atsakymai.
35. Tikras Ženybinis Gyvenimas.
36. Kodel Turės Įvykti Komunizmas.
37. Nuosavybė ir Darbas.
38. Ar Stebūklai Pagydo?
39. Socializmas ir Religija.
40. Girtuoklių Kantičkos.
41. Plaučių Džiova.
42. Garvežio Instrukcijos.
43. Lietuvos Laisvės Draugai ir Priešai.
44. Biblijos Raštai (3 kop.).

Scenos Veikalai

45. Tėvai ir Vaikai Arba Milijonai Sielvartų.
46. Karolio Teta.
47. Šliūbinė Iškilmė.
48. Žmonės — drama.
49. Jaunystės Karštis.
50. Namai Pragarai.
51. Numanė.

Viršuj suminėtas knygas draugas J. Deksnys perduoda Liaudies Balso žinion ir prašo atiduoti LLD kuopoms, kurios jų pareikalaus. Suprantama, kuopos, jeigu pageidaus tų knygų, turės pasidengti persiuntimo išlaidas.

Pastaba: Kurių knygų ar brošiūrų randasi daugiau negu po vieną egzempliorių, tai pažymėta kiek kopijų, o kitų visų randasi tiktai po vieną egzempliorių.

R.

Mike's Custom Tailoring
Siuvu vyriškus ir moteriškus geros rūšies drabužius.
Pritaikymas garantuotas
Taipgi turiu gatavų.
ROSEN, Mgr.
428½ Queen St. W., Toronto

ALDONA PAULIŪTĖ

Aldonos Pauliūtės Koncertas

TORONTO. — Tik kelios dienos beliko iki A. Pauliūtės koncerto. Nepamirškite datos ir vietos. Koncertas įvyks šeštadienį, balandžio 22 dieną, Labor Lyceum, 346 Spadina Ave. Prasidės 8 val. punktualiai.

Kiek girdėtis, tai visi kaip vienas žada atsilankyti ir paremti tos jaunuolės koncertą. Be to, jai bus duodama pagalba. Draugė Cagarienė padainuos keletą gražių dainų, o Aldonos 5 metų sesutė Janeta irgi nori pagelbėti. Ji pažadėjo pagelbėti programoj tik su ta sąlyga, jeigu nesusigėdins publikos.

Aldona prašo gerbiamosios publikos atsilankyti skelbiamu laiku, nes pirmas programos numeris bus labai įdomus, kaip daina taip ir šokis, kurį šoks ant 12 colių dėžutės — platformos.

Šis koncertas, kaip Aldonai, taip ir visai Toronto lietuvių publikai turės visokeriopos reikšmės, nes jis pagelbės jaunuolei tęsti lavinimąsi, o visuomenei primins prieš dešimts metų darytus parengimus, kuomet visi lietuviai sueidavo ir nepaprastame ūpe praleisdavo vakarus, bet vėliau pasiskirstymai vieningus suėjimus nustelbė. Tai šitas Pauliūtės koncertas ir bus prisiminimu tų praeities parengimų, nes jame susitiks per daugelį metų parengimuose nematyti pažįstami asmenys, draugiškoj nuotaikoj pasikalbės ir gal atsinaujins simpatijos.

Todel visi kas tik galim susirinkim į šį koncertą, kuris nesurištas nei su kuo, o vien draugiškumu ir pasilinksminimu.

Po koncerto bus šokiai.

Taigi iki pasimatymo koncerte.

Tikras Draugas

Colmane Eina Organizacinė Darbymetė

COLMAN, Alta. — Letuvių Literatūros Draugijos 139-toji kuopa prisidėjo prie kitų tautų organizacijų sukėlimui paramos grįžusiems iš Ispanijos kovotojams.

Praeitą mėnesį buvo sutvertas septynias organizacijas atstovaujantis komitetas, kuriame atstovaujamos trys ukrainiečių organizacijos, rusų organizacija, lenkų organizacija, Komunistų Partija ir LLD 139-ta kuopa. Komitetas užsidėjo pareigas rengt bendrus parengimus, rinkti aukas ir tais pinigais šelpti iš Ispanijos grįžusius kovotojus.

Ir štai kitame minėtų organizacijų bendrame susirinkime to komiteto sekretorius pranešė, kad įplaukų gauta sekančiai: iš keturių parengimų — $57.13, prie banko surinkta — $40.55 ir kitais būdais surinkta — $31.30. Viso surinkta — $128.98.

Komitetas sušelpė sekančius kovotojus: C. Eacott'ui įteikė $10.50, Marozui — $23.00 ir vietinės ukrainiečių organizacijos nariui, J. Kukurai, kuris dar gydosi Toronte, pasiuntė $45.00. Taip pat pasiuntė $20.00 Mackenzie-Papineau batalijono narių apgyvendinimo komitetui. Reiškia kovotojų paramai išleido $98.50. O kitiems reikalams, kaip tai nuomai už salę, muzikai ir kitiems reikalams išmokėjo $27.38. Išde liko $3.10.

Kadangi Ispanijos kovotojams paramą keliant nusisekė bendras darbas, tai organizacijos nutarė tą komitetą palikti Daily Clarion vajaus pravedimui.

Mūsų narės jau darbuojasi, rinkdamos aukas ir platindamos bilietėlius. Smagu pažymėti, kad mūsų kuopos narės dažniau pasirodo tarptautiniam veikime ir daug gyvumo suteikia visam veikimui.

Vesdami bendrą darbą nepamirštam ir savo organizacijos reikalų. LLD vajuje jau gavome tris naujus narius ir tikimės, kad mūsų darbas daug pagyvės, nes gavome darbščius draugus ir draugę, būtent: O. Vyšniauskienę, O. Grinkų ir Praną Jončį. Pranas, rodos, seniau priklausė prie edmontono organizacijų. Būtų gerai, kad gautume į savo kuopą ir daugiau buvusių edmontoniečių, nes jie raudonosios vėliavos laikytojai.

Prie progos turiu pažymėti, kad 139-toji kuopa nutarė pranešti Centro Komitetui, kad šiais metais ims tiktai keturias iš mūsų kuopos nariams priklausančių knygų, o kitas nutarė paaukoti Vilniaus krašto ar Pietų Amerikos lietuviams.

Colmanietis

Albanijos sistinės Tirano gyventojai prieš italų įsiveržimą. Dabar Albanijos karalium apvainikuotas Italijos karalius, kuriam Albanijos karaliaus vainiką nuvežė Musolinio pakalikai albanai

Po Priemiesčio Stubas Paramos Beieškant

FORT WILLIAM, Ont. — Bedarbių susirinkime nutarėme pasiųsti nuo šio miesto pašelpgavių porą delegatų į Ontarijos bedarbių konferenciją. Bet kaipo bedarbiams iškilo sunkiai išrišama problema — kelionės išlaidų padengimas. Tačiau organizacinis kolektyvas greitai sugalvojo išeitį — nutarė pasidaryt keletą blankų ir leistis per stubas. Tarp keliolikos savanorių atsiradau ir aš.

Sekančią dieną aukų rinkimui lapai paruošti ir anglais apgyventoj vietoj priemiesčio gatvėj skambinu kertinės stubos duris. Paspaudęs skambutį netrukus išgirdau moteriškų batukų plonus garsus. Prasivėrė durys, pamačiau viduramžės moteries rūstų veidą. Pasveikinau su geru popiečiu, atsirekomendavau ką atstovauju ir paprašiau paremti bedarbių judėjimą. Moteriškė pradėjo skųstis blogais laikais. Bet iš patyrimo žinodamas, kad ant tuščio lapo sunkiau gauti ir, pirmoj stuboj pasisekimas nulemia tolimesnį vaikščiojimą, nusistačiau greitai nuo durų neatsitraukti. Pradėjau įrodinėti kaip svarbu bedarbiams pasiųsti savo delegatą į konferenciją, kurios tikslas spausti valdžią prie viešųjų darbų atidarymo. Nurodžiau, kad bedarbiai mokesčius mokantiems yra sunkia našta. Moteris, girdėdama tokius argumentus, pažymėjo ant blankos ketvirtį dolerio ir su juo grąžino blanką.

Sekančioje stuboje, išėjo senyva moteris, su linksma veido išraiška atsiprašinėjo, kad ji nenorinti niekur dėti savo parašų nei remti organizacijų. Jai taip beaiškinant išėjo jauna mergina, kuri perskaičius blankoje įrašytą atsišaukimą patarė motinai šiek tiek paaukuoti. Senė, žiūrėdama į mane, pareiškė: "O gal del komunistų?" Mergina atsakė: "Del bedarbių assosiacijos, mama!" "Na, tai paieškok keletą centų," atsakė senė. Mergina, atnešus 15 centų atsiprašė, kad tiek tik ir terado.

Kitose stubose taip pat sutikau moteris, kurios be išmėtinėjimų aukavo po kelis centus. Tačiau iš vienos gražios it stiklinės stubos išėjo apie 30 metų moteris ir kategoriškai pasmerkė už vaikščiojimą po stubas. Atsiprašiau, bet moteris griežtai mane sulaikė ir pareiškė, kad vis tiek norinti žinoti kokiam tikslui man reikalingi pinigai. Plačiai išaiškinau ir tuo kart pastebėjau, kaip ji keletą kartų tėmijo į mano apiplyšusius pusbačius ir sudėvėtą paltą. Pabaigus man kalbėt, ji kiek draugiškiau pareiškė, kad nė kiek neklydo manydama, jog esu komunistas. Girdi, ką reiškia mano žodžiai, kad valdžia nesirūpina bedarbiais ir raginimas organizuot ir daryt į valdžią spaudimą. Atsiprašęs pradėjau nurodinėti: "Jūs sakote, kad kas tiktai spaudžia valdžią, tai yra komunistas. Bet palaukite, ateis rinkimai. Visos partijos statys savo kandidatus ir smerks esamą valdžią. Tame skaičiuje dabartinė valdžia smarkiai kritikuos ir konservativų partiją. Jūsų nuomone tas yra komunistiška ir neleistina? Juk mes turime parlamentines teises, tai kodel negalime kritikuoti valdžią, jeigu ji nevykdo pažadų? Juk mūsų pareiga yra daryti spaudimą ir ateinančiuose rinkimuose keisti, ar ne?"

Jauna moteris išdidžiai prieš mane raivydamosi pareiškė, kad ji netikinti į parlamentarizmą. Girdi, kai valdė karaliai, tai pasaulis buvo "kuoramiausias." Paaiškinau, kad taip nebuvo, o kita, mes gyvename kitokioje gadynėje, kurioje sena tvarka neįmanoma. Sakau, tikėkite, kad jeigu Kanadoje demokratiją pakeistų fašizmas, tai nuo jūsų krūtinės būtų nukabintas tas auksinis kryžiukas. Kita, jus prislėgtų nepanešama mokesčių našta ir jūs, kaipo moteris, liktumėt be žmogaus teisių. Tuomet moteris pradėjo klausinėti kokios esu tikybos. Atsakiau, kad lankiausi mokykloj ir žinau, kad mokslas atmeta tikybą, tai nepriklausau nė jokiai. Moteris sugrąžino aukų rinkimo lapą ir nuėjo į stubą.

Toliau bevaikščiodamas susidūriau dar su vienu akiniuotu "džentelmanu," kuris po dalyko perstatymo pareiškė, kad bedarbių judėjime nieko kilnaus nematąs. O sekančią dieną vaikščiojau po ateivių užgyventą rajoną. Čionai užtikau žmones su kitokiomis mintimis: vieni pageidavo valdžioje permainų, kitiems miesto valdyba buvo per raudona, bet jie buvo mažiau duosnūs už anglus, nes ateiviai biednesni. Bet abiejuose rajuose surinkau virš penkinės.

Problema išrišta — delegatai važiuoja į bedarbių konferenciją.

Bedarbis

Unijų Skaldytojas Vos Išnešė Kudašių iš Windsoro

WINDSOR, Ont. — Buvusis United Auto Workers unijos organizatorius, o paskutiniu laiku automobilių darbininkų demoralizatorius Homer Martin, praeitą ketvirtadienį atsibaladojo iš Detroito į Windsorą, sušaukė lenkų svetainėje unijistų masinį susirinkimą ir mėgino skaldyti uniją, bet nepavyko.

Išgirdęs apie šaukiamą susirinkimą, nuvykau pasiklausyti. Apie 8 valandą vakare buvo pilna svetainė unijistų, bet darbininkų veiduose matėsi nerimo ženklai. Už keletos minutų pakilo scenos uždanga ir pasirodė automobilių darbininkų unijos vietinio lokalo pirmininkas McCartney ir pats demoralizatorius Homer Martin. Kaip tik pirmininkas pradėjo perstatyti Martiną, unijistai tuojau pradėjo leisti Martino adresu visokius komplimentus. Vieni siūlė jam nešdintis į Detroitą, kiti pas savo draugą Trockį, o treti paprašė Fordą pasiimti kitų 25,000 dolerių.

Martino lekajai, matydami pavojų, pašaukė policiją. Pribuvo virš dvidešimties policininkų. Martino lekajai puolė prie policijos, prašydami, kad sustabdytų darbininkų ūžesį, bet kilo dar didesnis triukšmas. Bet nieko negelbėjo. Ūžesiui užsitęsus ilgą laiką, policijos seržentas užlipo ant scenos ir uždarė susirinkimą. Išėję laukan ir darbininkai laukė savo išdaviko, bet pastarasis matydamas pavojų, apsistatė policija ir lyg varnų lydimas išsinešdino. O tuo laiku tik blykščiojo reporterių aparatai.

Daugumas paklaus kode Windsoro darbininkai taip pavaišino Martiną? Nagi todel, kad Martinas vietoje darbininkus organizuoti atvažiavo jų suskaldyti. Prieš šaukiant susirinkimą Martinas kai kuriems darbininkams išsiuntinėjo laiškus, juose ragino iššluoti iš unijos komunistus, bet vietoj iššluoti komunistus, (kurių čionai kaip ir nėra) tie patys unijistai iššlavė jį iš Windsoro. Tai ir gerai. Lai apgavikai žino, kad darbininkus galima apgauti tiktai kartą, du kartu, bet ne visuomet.

K. M.

Kada Homer Martin liko išmestas iš C.I.O. automobilių unijos kaip prezidentas, tai unijos konferencijoj, Clevelande, Ohio, buvo išrinkti šitie nauji unijos viršininkai: Iš kairės į dešinę — Richard E. Frankensteen, vice-prezidentas; Roland J. Thomas, prezidentas; ir Wydham Martimer, vice-prezidentas.

Į LIETUVOS LIAUDĮ

Atsišaukimas Lietuvos Nepriklausomybės Reikalu

Mes lietuviai, buvusieji Laisvės Kovotojai Ispanijos fronte, besirandantieji St. Cyprien koncentracijos stovykloje, su pasiaiktinimu ir skausmu sutikome liūdną žinią apie Klaipėdos krašto pagrobimą hitlerininkų gaujų. Matydami didelį pavojų gręsiantį Lietuvos nepriklausomybei iš nacių Vokietijos pusės, atsikreipiame į visą Lietuvos liaudį šaukdami nenuleisti rankų, nežiūrint to, kad dabartinė Lietuvos tautininkų vyriausybė geruoju atidavė Klaipėdą naciams ir varžydama demokratines liaudies jėgas, nerodo stiprios valios pasipriešinti Hitlerio ekspansijai.

REIKALAUJAME:

1) Kad Lietuvos vyriausybė nedarytų daugiau jokių nusileidimų nacių valdomai Vokietijai; kad užmegstų tamprius ryšius su visomis demokratinėmis tautomis, kurios kovoja prieš nacių siekius.

2) Kad suteiktų pilną laisvę patriotinėms tautos jėgoms, kurios visuomet gynė ir gina Lietuvos nepriklausomybę nuo išorinių užpuolikų ir vidujinių priešų, kurie prisidengdami savo patriotiškumu parduoda savo tėvynę.

3) Laisvės visiems politiniams kaliniams, pasiryžusiems kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, ir demokratinėms organizacijoms visų tautos jėgų sukaupimui.

Mes lietuviai savanoriai, kovoję Ispanijos fronte už viso pasaulio laisvę, tuo pat gindami mažųjų tautų, jų tarpe ir mūsų tėvynės Lietuvos nepriklausomybę, esame pasiryžę ir šioj sunkioj valandoj su ginklu rankose ją ginti.

Atsišaukiame taipogi į viso pasaulio lietuvius, be jų pažiūrų skirtumo, visais galimais būdais kovoti už Lietuvos nepriklausomybę ir reikalui esant ir kraują pralieti už ją.

St. Cyprien lietuviai, buvusieji Tarp. Brigadų Kovotojai.

Francija, St. Cyprien,
25-III-1939.

PRASIDĖJO KIŠKIŲ EPIDEMIJA

Kaunas. — Šių metų pavasarį pastebėta epideminė kiškių liga, nuo kurios kiškiai masiniai pradėjo stipti.

Miškų departamentas paliepė visiems miškų urėdams ir girininkams rastus negyvus kiškius tuojau siųsti Valstybės veterinarijos institutui Kaune.

Iš Drg. Janausko Maršruto

Liaudies Balso administratorius, drg. Z. Janauskas šią savaitę jau užbaigs savo maršrutą Jungtynėse Valstijose. Dabar lankos paskutinėje, Pensylvania, valstijoje. Kaip visas jo maršrutas, taip ir pabaiga labai gražiai rodosi. Pereitą šeštadienį, išvykdamas į Pa., vėl prisiuntė už surinktus naujus skaitytojus, atnaujintus ir aukų $125.00.

Platesnę maršruto apžvalgą duos pats drg. Z. Janauskas sugrįžęs. Šiuo laiku, Liaudies Balso vardu tenka tik pasakyti didelis **ačiū** draugėms ir draugams amerikiečiams lietuviams, už tokį šiltą priėmimą mūsų atstovo ir už suteiktą tokią gausią paramą Liaudies Balsui.

—o—

Iš Administracijos

Drg. F. Jončis (Coleman, Alta), atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė Liaudies Balsui ir aukų 50 centų.

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla